hoja unilles

glasilo delovne organizacije »hoja« ljubljana

hoja

II480081

LETO 1984 Št. 3 in 4

SREČNO NOVO LETO 1985

vam želijo

- SAMOUPRAVNI ORGANI
- DRUŽBENOPOLITIČNE ORGANIZACIJE
- VODSTVO DELOVNE ORGANIZACIJE

V LETU 1985 BOMO PRAZNOVALI 60 LET POHIŠTVA V POLHOVEM GRADCU

Kako smo Hojevci, sorodniki, prijatelji in znanci s katerimi živimo neko skupno življenje preživeli letošnje leto.

V privatnem življenju je bilo upajmo vse v najlepšem redu. Poslovno kot celotna firma ugodno.

Zelo dobro so se odrezali pohištveniki in primarci. S komercialno na čelu. Lahko rečemo profesionalno. Vsaka jim čast. Le tako naprej.

Tudi proizvajalci, vezani na gradbeništvo niso od muh. Če ne bi bilo tolikšnega prizadevanja, bi bil rezultat mnogo slabši. Treba jim je priznati, da so se trudili kot športniki, ki želijo v prvi tekmi čim manj izgubiti, da bodo v drugem dvoboju z dodatnimi močmi in znanjem zamujeno nadoknadili. Gotovo je, da sposobnosti za boljše delo imamo in v tem je garancija za še boljši jutri.

Pomemben dosežek letošnjega leta je izredno povečan izvoz izdelkov z visoko stopnjo obdelave in višjega cenovnega razreda. To je izvoz proizvodnega programa, ki pomeni uspešno prodajo znanja in strokovnega dela. Ta uspeh so dosegli pohištveniki iz Polhovega Gradca in tapetniki.

V letu 1985 praznujejo Polhograjčani 60-letnico obstoja. Ob tem visokem jubileju imajo kaj pokazati. Opremili so veliko lepih reprezentančnih objektov v mnogih državah. Pogum teh fantov je lahko marsikomu za vzor. Zato ob 60-letnici iskrene čestitke.

Med dogodke letošnjega leta lahko prištevamo izdelavo investicijskega programa in pripravo projektne dokumentacije. za izgradnjo tovarne pohištva iz masivnega lesa za Galanterijo Podpeč. Več desetletnemu mašenju naložb v obliki manjših adaptacij se torej bliža koncu. Z realizacijo projekta bo tako dolgoletno odlašanje odklonjeno.

Povečevanje množičnega delovnega elana in napora je potrebno zamenjati z uporabo višje stopnje znanja, tehnologije in organizacije dela.

Naj zaključim razmišljanja ob novem letu z mislijo in željo, da vsi skupaj iskreno želimo vsem skupaj SREČNO NOVO LETO 1985.

Urednik

● **Damjan Vidovič:**

OB NOVEM LETU

Ob koncu vsakega obdobja je potrebno narediti oceno kaj nam je prineslo, kakšne rezultate smo dosegli, saj nam le-ti potem tudi predstavljajo del osnove za prihodnost. Zato je tudi prav, da se sedaj ob koncu leta ozremo na nekaj značilnosti, ki so nas spremljale v letu 1984.

Leto smo začeli z zmernim optimizmom in to na osnovi kolikor toliko zadovoljivega rezultata poslovanja v letu 1983, še bolj pa zaradi zavesti, da imamo dela dovolj in to predvsem na področju izvoza. Moram reči, da so nas predvsem že pridobljena naročila za izvoz navdajala z optimizmom, saj smo se že takrat dobro zavedali, da nam lahko edino izvoz zagotavlja primerne pogoje za tekoče delo in tudi zagotavlja primeren ostanek dohodka. Na osnovi izvoznih naročil smo namreč najemali med letom potrebne kredite, za nabavo materialov in pripravo proizvodnje in to pod ugodnimi pogoji. Na ta način smo zagotovili proizvodnji nemoteno delo in tekoče poravnali naše obveznosti.

Zato tudi rezultati dela niso izostali. So dokaj ugodni, celo bolj kot smo pričakovali. To nam tudi dokazuje, da usodnih napak v poslovanju nismo delali, posebno pa ne takih, ki bi močneje spreminjale ritem proizvodnje. Da pa je bilo temu tako, so v veliki meri prispevala obsežna naročila, ki so imela za posledico polno zasedenost proizvodnje.

Le-ta je bila v nekaterih TOZD že tako velika, da je prekašala zmogljivosti proizvodnje. Zaradi tega so se nam začele pri izvrševanju naročil pojavljati tolikšne zakasnitve, da imajo pri naših kupcih negativen odmev. Pri tem smo naše izdelke, zaradi pomanjkanja časa, naredili tudi slabše kot jih znamo, pri tem pa v njihovo izdelavo vlagali velike napore. V teh trenutkih smo tudi spoznali, da smo slabo organizirani, oziroma, da je delo slabo organizirano. Pojavljajo se napake, ki so včasih že kar nerazumljive in so plod neodgovornosti, premajhne poglobljenosti v delo, slabe strokovnosti, nediscipline, pa tudi preobremenjenosti. Letos so bile še posebno prisotne napake, ki so nastale zaradi slabe priprave dela in slabega planiranja, predvsem v proizvodnji in nabavi.

Prav je, da se v tem trenutku dotaknem še nekaterih značilnosti, ki so bile prisotne v poslovanju. Tako je uspešnost poslovanja po TOZD zelo različna, veliko bolj, kot smo je bili navajeni do sedaj. Rezultati so najbolj ugodni na žagah Rob in Škofljici ter Pohištvu Polhov Gradec, manj v Galanteriji Podpeč, slabši pa so na Stavbnem mizarstvu in Tesarstvu. Pri tem se seveda vprašamo, kje so vzroki za slabše rezultate poslovanja na Stavbnem mizarstvu in Tesarstvu. Le-ti tičijo v prvi vrsti v tem, da se ti dve TOZD s svojimi proizvodi tesno navezujeta na gradbene delovne organizacije, ki imajo občutno manj dela kot pred leti. To seveda povzroča veliko manjše povpraševanje po izdelkih, ponudba naših izdelkov se povečuje, povečuje se tudi konkurenca sorodnih proizvajalcev, vse to pa ima za posledico močan pritisk na cene. Cene pa seveda niso take, kot jih želimo mi, ampak take kot jih oblikuje trg in z njimi večkrat komaj pokrivamo direktne stroške, kaj šele napake. Izhod iz te situacije je v tem, da skušamo čim več svojih izdelkov plasirati na druge trge, predvsem v izvoz, da se s proizvodnim programom prilagajamo zahtevam trga in da odpravimo čim več svojih napak.

Ne bi pa bilo prav, če ne bi omenili, da imamo poleg pomanjkljivisti in slabosti tudi uspehe. Imamo jih in ti so tudi pripomogli, da so naši rezultati boljši kot v preteklih letih. Tu so pomembno vlogo odigrali zaposleni v vseh naših delovnih sredinah, ko so se v kritičnih trenutkih odzvali in naredili marsikatero naduro popoldan, ponoči, soboto, nedeljo ali pa tudi na praznični dan. Na ta način smo uspeli z velikimi napori izvrševati sprejeta naročila, kljub temu, da so bili dobavni roki kratki. Zelo velike napore za doseganje boljših rezultatov v poslovanju vlagajo delavci žage Škofljica, saj že več kot pol leta neprestano delajo v treh izmenah. Znatno se je v primerjavi s prejšnjimi leti popravila tudi oskrba finalistov z žaganim lesom s strani naših žagarskih TOZD. Tu dosega najboljše rezultate žaga Rob. Zelo je razveseljivo, da je zelo dobre rezultate v poslovanju doseglo Tapetništvo, ki je s tem samo potrdilo, da je to dober kolektiv in da je bila odločitev o organiziranju tovrstne dejavnosti v Hoji pravilna.

Vse to je seveda pripomoglo k večjemu utrjevanju naših vrst in primerni ureditvi medsebojnih odnosov. Doseženi rezultati v poslovanju pa nam predstavljajo primerno startno osnovo za prihodnje leto, istočasno pa nam nalagajo nove naloge in s tem tudi večje odgovornosti.

In kaj nas čaka v letu 1985!

Težko in nehvaležno je napovedovati vnaprej, posebno še sedaj, ko se pogoji gospodarjenja bliskovito menjajo.

Vendar lahko na osnovi znanih informacij in dogajanj sklepamo, da pogoji gospodarjenja kot tudi življenja ne bodo boljši kot letos. Obstoja verjetnost, da bodo celo težji. Tako se nam obeta tudi v prihodnje, da bomo to najbolj plastično sami občutili takrat, ko bomo nakupovali v trgovinah in spoznali, da nam stroški neverjetno hitro naraščajo.

Isti pojav bo prisoten tudi v poslovanju TOZD in DO, ko nam bodo stroški poslovanja skokovito naraščali, le-teh pa samo z dvigom cen našim izdelkom ne bomo mogli nadomestiti. In tako se nam lahko zgodi, da bomo slabo poslovali, če ne bomo znali ali hoteli izkoristiti rezerv, ki jih še imamo.

In kako to narediti?

Naša prva naloga je odpraviti napake, ki jih delamo. To pa nam jasno nakazuje naloge, ki jih bo potrebno opraviti. Največjo skrb bo potrebno posvetiti naši organizaciji dela in to povsod. Osnovni element organizacije pa je planiranje, katero nam še vedno, nekje bolj drugje manj šepa, je premalo kvalitetno, v nekaterih primerih je samemu sebi namen ali pa ga celo tudi nimamo. Zgodi pa se tudi, da postavljenih planov ne izvršujemo, ne spoštujemo in ne zasledujemo, pa čeprav so dobri. To je posledica premajhnega znanja, nediscipline in neodgovornosti. Da pa bomo to izboljšali, bo potrebno med drugim tudi nekaj organizacijskih sprememb, ki bodo zahtevale tudi določene kadrovske dopolnitve, če bo potrebno pa tudi spremembe. Istočasno pa se bomo morali sami vzgajati in izobraževati, da bomo še izboljšali svoj odnos do dela, povečali delovno disciplino in s tem tudi kvaliteto svojega dela.

Na nakazano problematiko se navezuje tudi problematika nagrajevanja, ki ne ustreza več trenutnim razmeram. Le-ta je dinamične narave in jo je potrebno ustrezno spreminjati in dopolnjevati. To je obsežna, zahtevna in zelo občutljiva naloga, katero bo potrebno razreševati zelo pazljivo.

Zelo pomembna naloga je tudi povečevanje notranje trdnosti DO. Verjetno se pomembnosti te naloge vsi močno zavedamo, zahteva pa od vseh nas veliko mero sposobnosti presojanja, zrelosti in odgovornosti pri sprejemanju in izvajanju dogovorov. Zavedati se namreč moramo, da to ni samemu sebi namen, ampak, da je to življenjska nuja, ki nam omogoča večjo varnost, večja našo moč in s tem zagotavlja boljši jutrišnji dan. Večjo notranjo trdnost pa bomo dosegli tako, da bomo pri našem obnašanju in sprejemanju odločitev imeli pred očmi interese DO kot celote in TOZD kot njenega sestavnega dela. Na ta način se bomo lažje odločali za sprejemanje dobrih skupnih programov, oziroma planov razvoja, pa čeprav se bomo morali pri odločitvah v nekaterih primerih začasno odpovedati koristim svoje temeljne organizacije. Tu mislim v prvi vrsti na združevanje sredstev za izvajanje večjih investicij, ki jih načrtujemo v naših planih. Taka združevanja nam niso tuja in se jih bomo posluževali tudi v prihodnje. Le na tak način bomo lahko nadaljevali tudi v prihodnost.

● INVESTICIJE V LETU 1984 in 1985

PO NOMINALNI VREDNOSTI PLAN PRESEŽEN

Tudi v prihodnjem letu pričakujemo številne nove pridobitve v vseh naših TOZD

Na področju investicijskega vlaganja v naših TOZD se v okviru sprejetega srednjeročnega in letnih planov skuša doseči kar je s plani predvideno. Nepoznavalec ima mogoče vtis, da se na tem področju v DO ne dogaja veliko, ampak to ne bo držalo. Poglejmo, kaj je novega po naših TOZD in kaj se planira za leto 1985.

V TOZD »Galanterija« Podpeč smo v letu 1984 investirali predvsem v strojno opremo za obdelavo kovin. Nabavljena sta rezkar in vrtalni stroj. Iz uvoza še dobimo agregat za lotanje, ki se bo rabil za izdelavo rezalnega orodja in obdelavo lesa.

V sami proizvodnji je postavljena nova tračna žaga težje izvedbe. V domači delavnici se je izdelal stroj za žigosanje in vrtanje obešalnikov. Izdelan je bil investicijskih program za rekonstrukcijo proizvodnje v Podpeči in program za kreditiranje uvozne opreme za potrebe TOZD in HOJE v okviru »IFC« finančne organizacije. V okviru nadplanskega izvoza je še vedno v postopku nabave Karuselj rezkarja iz uvoza, ki bo pa realiziran šele v naslednjem letu. Smo pred naročilom izdelave projektov za rekonstrukcijo tovarne.

V naslednjem letu je predviden pričetek gradnje prve faze tovarne. S to investicijo naj bi TOZD v Podpeči napravila korak naprej v tehnološkem in programskem pregledu. Vrednost celotne investicije je okrog 40.000.000 din. Predvideva se izgradnja tovarne s 3000 m² površine s poudarkom na dopolnjeni tehnološki opremi za izdelavo drobnega masivnega pohištva in obešalnikov. Načrtuje se, da bo v letu 1985 potrebno zagotoviti približno polovico vrednosti investicije ostalo pa v letu 1986.

V TOZD »Pohištvo« Polhov Gradec smo v letošnjem letu zamenjali nekaj tehnološke opreme. Nabavila se je večlistna krožna žaga, robna furnirka in stroj za brušenje žagnih listov. V fazi nabave je še nova hidravlična stiskalnica za furniranje in nanašanje lepila. V okviru sklada skupne porabe se je pristopilo k prepotrebni adaptaciji kuhinje, ki se bo zaključila v naslednjem letu. Za potrebe vzdrževanja se je nabavila rabljena stružnica. V obratovanju je tudi nova avtomatska razžagovalka plošč, ki je bila izdelana v naši DO.

V letu 1985 se bo nadaljevalo z modernizacijo tehnologije, predvsem s področja transporta, tehnološke opreme in raznih nujnih ureditvenih del v okviru TOZD za vse dejavnosti.

V TOZD »Stavbno mizarstvo«, Koperska c. se je v letošnjem letu vlagalo predvsem v opremo za dodatni program. Nabavila se je mozničarka in razžagovalka plošč — brez furnirja. V izvedbi je sanacija sušilne komore in izdelava pokritega dvorišča med objektoma sušilnice in proizvodnje, ki pa bo končana v letu 1985.

V nadaljnjem letu se bo nadaljevalo investiranje v zamenjavo iztrošene opreme in urejanje tehnoloških problemov v osnovnem in dopolnilnem programu.

V fazi nabave je še stiskalnica za debelinsko lepljenje iz uvoza, ki naj bi omogočila kvaliteten premik v izkoriščanju lesa in povečani možnosti izvoza izdelkov.

Vsekakor bo potrebno v tej TOZD tudi na področju osnovne proizvodnje, to je oken napraviti določene korake tudi na tehnološkem področju. V TOZD »Žaga« Rob smo v letošnjem letu nabavili nov stroj za brušenje žagnih listov in podmizni čelilnik, tako da bo proti koncu leta možna ureditev obdelave lesa pri čeljenju in krojenju. Prav tako se predvideva še letos izvesti pokritje deponije in dovoza pred žago.

V naslednjem letu bodo investicijski posegi v modernizaciji proizvodnje palet, transporta in ostalih ureditvenih posegov v TOZD.

V TOZD »Žaga« Škofljica je letos na področju investiranja napravila precejšen korak. To investicijo — izgradnja Melesa, smo podrobneje opisali v našem zadnjem glasilu. Na žalost se nam predvideni roki, zaradi različnih objektivnih vzrokov, odmikajo za približno dva meseca. Upamo, da bomo kljub temu, da prihajamo v zimsko sezono to investicijo dokončali v začetku leta 1985.

V naslednjem letu TOZD predvideva vlaganje v modernizacijo tehnološkega procesa predvsem pa izboljšanje delovnih pogojev na določenih delovnih področjih, ki so izredno pereča. Vsa nadaljnja investicijska dogajanja na Škofljici pa bodo podrejena predvsem srednjeročnemu in dolgoročnemu razvoju na tej lokaciji v okviru DO.

TOZD »Tesarstvo«, Ižanska Cesta je letos predvidela nekaj novih strojev; robilnik, tračna žaga in stroj za brušenje žagnih listov. Del investicijskih sredstev se je porabilo za predvideno modernizacijo tehnološkega procesa s področja lepljenih konstrukcij.

V naslednjem letu TOZD predvideva nadaljevati začeto investicijo na področju izboljšanja tehnologije lepljenih konstrukcij, ki je za TOZD zelo potrebna.

V DSSS smo za potrebe DSSS in DO zamenjali osebni avtomobil ter nekaj iztrošenih računskih strojčkov.

V prihajajočem letu pa upamo, da se bo na našem trgu našla varianta nabave računalnika za potrebe DO, tako da tudi na tem področju napravimo določen korak naprej. Računamo tudi, da se bo nabavil nov kombi za potrebe nabave.

Del opuščenega programa (sejna miza kabineta Beograd) in sedanjega (stoli) oddelka tapetništvo

Za leto 1984 smo planirali, da bomo v DO investirali 119.050.000 din. Zaradi visoke inflacije in določenih omejitvenih zakonskih ukrepov glede možnosti investiranja zagotovitev določenih obratnih sredstev kaže, da bo po nominalni vrednosti plan presežen, po realni vrednostih pa glede ocene na fizični plan, ta ne bo v popolnosti realiziran.

Anton Tehovnik

● REZULTAT DELA DOMAČIH STROKOVNJAKOV

RAZŽAGOVALKA PLOŠČ — NAŠ IZDELEK

Stroj je izdelan po vseh veljavnih varnostnih predpisih iz domačega materiala in domačih sklopov

V TOZD »POHIŠTVO« v Polhovem Gradcu so pridobili junija letos nov stroj, ki ga nismo nabavili od proizvajalcev doma ali uvozili iz tujine. Izdelan je namreč v vzdrževalnih delavnicah »HOJE« predvsem v TOZD »Galanterija« in TOZD »Pohištvo«.

Za spremembo smo tokrat nabavili le materiale in določene sklope, vse ostalo pa je delo naših strokovnjakov. Zakaj je prišlo od izdelave tega stroja? Enostavno rečeno, zaradi potreb in omejitve uvoza opreme, ker takih strojev do letos v Jugoslaviji ni proizvajala nobena DO. Alples iz Železnikov je osvojil proizvodnjo vertikalnih razžagovalk, horizontalne pa je pričel izdelovati letos na podlagi kooperacijske proizvodnje z zapadno nemško firmo HOLZMA.

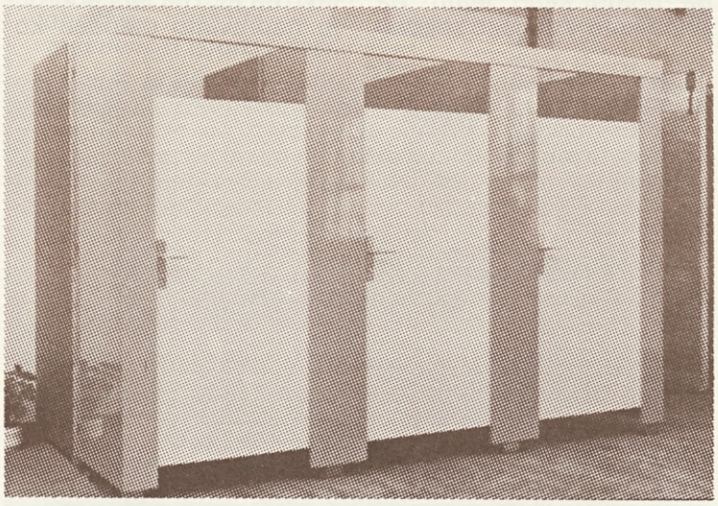

Vzorec kabin za farmacevtsko fakulteto v Libiji (leto 1984)

Ne trdimo, da je naš stroj enakovreden nemškemu, trdimo pa, da za naše potrebe ustreza po zmogljivosti in kvaliteti delovanja. Ta stroj je horizontalna razžagovalka plošč z naslednjimi tehničnimi podatki:

Delovna dolžina	3000 mm
Delovna višina	80 mm
Moč motorja žage	7,5 KW
Moč motorja predreznika	1,5 KW
Moč variatorja	0,75 KW
Število vrtljajev krožne žage v min	3800
Število vrtljajev krožne žage predreznika	5500
Premer krožnega žagnega lista	350 mm
Premer krožnega žagnega lista predreznika	180 mm
Hitrost potovanja vozička v m/min	0—25
Priključek odsesovanja — premer	180 mm
Potreben pritisk zraka za pnevmatiko	6 bar
Dolžina stroja	5100 mm
Širina stroja	3700 mm
Teža stroja	2500 kg

Osnovni koncept stroja je v bistvu dolga delovna miza v kateri je znotraj ohišja voziček s krožno žago in predreznikom ter električno pnevmatsko in odsesovalno napravo. Na delovno mesto so pritrjene ozke naležne mize z vdelanimi shodelastimi ležaji, za lažje manipuliranje in premikanje plošč, s pnevmatskimi nastavitvenimi elementi in pravokotnimi nasloni. Nad delovno mizo pa je premični pritisni in varnostni most, ki med žaganjem pritisne ploščе in istočasno onemogoči možnost približanja rok delavca h krožni žagi. Delovni proces poteka avtomatsko s tem, da delavec predhodno nastavi na vgrajenem merilniku potrebno dimenzijo žaganja in na komandni plošči potrebno dolžino potovanja žagnega lista. S pritiskom na gumb se delovne operacije v zaporedju opravljajo samodejno. Najprej dvižni most pritisne plošče, zatem se dvigne žagni list, potem sledi potovanje vozička, oziroma operacija žaganja. Ko se plošče odžagajo, pade žagni list pod delovno mizo, pritisni most se dvigne in medtem ko delavec odstrani odžagane ploskve se voziček vrne v izhodni položaj. Potem se operacije ponavljajo.

Na podlagi skoraj polletnega delovanja stroja ugotavljamo, da je treba urediti še doziranje težkih plošč na stroj z dvižno mizo in mogoče še vgraditi servo napravo in elektroniko za nastavljanje dimenzij s komandnega pulta.

In končno! Kdo so glavni »krivci«, da je stroj dobro sprejet predvsem pri izvajalcih in posluževalcih v proizvodnji. Kar cela vrsta jih je, toda levji delež imajo predvsem konstruktorji Janez Sever za celotno konstrukcijo, izgled in delovanje stroja, Stane Smole za originalno izveden voziček, dvižne mehanizme in pnevmatsko napravo napeljavo, ter Rado Prinčič za električne vezave in avtomatiko. Poleg teh so krivci, da stroj v redu deluje še predvsem vzdrževalci iz Polhovega Gradca, Podpeči in DSSS, ki so ob sami izdelavi s svojo bogato prakso pomagali konstruktorjem, da je stroj brez večjih problemov deloval takoj po izdelavi.

Na koncu naj omenimo, da je stroj izdelan po vseh veljavnih varnostnih predpisih iz domačega materiala in domačih sklopov.

In kakšna je cena? Na podlagi vseh porabljenih materialov, zunanjih uslug ter porabljenih ur je seštevek pokazal okrog 2.500.000 din. Naj pripomnimo, da je vrednost približno takega uvoženega stroja skoraj še enkrat večja. Seveda pa pri naših stroških nismo upoštevali veliko ur študija in konstruiranja, ki so jih prizadeti porabili tudi izven delovnega časa. Na te vložene ure so že pozabili, ker jim je že to velika nagrada, da stroj uspešno deluje v skupno zadovoljstvo.

ANTON TEHOVNIK

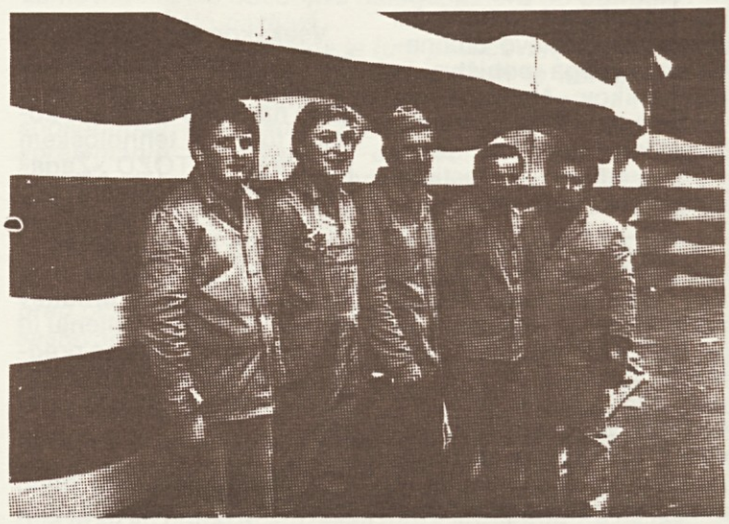

Skupina delavcev TOZD Pohištvo pred oblogo v restavraciji za olimpijsko naselje v Moskvi leta 1980

● DELOVNA ORGANIZACIJA »HOJA« V OBDOBJU 1986—1990

SMERNICE ZA PRIPRAVO SREDNJEROČNEGA PLANA

I. SKUPNA IZHODIŠČA IN CILJI

A. Predlog smernic nadaljnjega razvoja DO »HOJA« izhaja iz:

1. Poročila o uresničevanju srednjeročnega plana DO »HOJA« za obdobje 1981—1985
2. Analiza razvojnih možnosti DO »HOJA« v obdobju 1986—1990
3. Dokumentov dolgoročnega programa gospodarske stabilizacije

B. Vloga in pomen dejavnosti

Lesno predelovalno industrijo uvrščamo med razvojno intenzivno industrijo, ki ima prednosti predvsem v:

— izvozni orientiranosti, predvsem na konvertibilno področje,

— majhni odvisnosti od uvoza, razen določenih repromaterialov in opreme,

— vedno manjši uvozni odvisnosti zaradi razvijanja proizvodenj, ki nadomeščajo uvoz (lesno obdelovalni stroji, okovje, kemični produkti, ...),

— ustvarjanju pozitivnega netto deviznega efekta, tudi v razmerju 1 : 3 in več,

— možnosti preskrbe s surovinami in repromateriali,

— sorazmerno majhnih sredstvih pri odpiranju novih delovnih mest,

— možnosti uvajanja visokoproduktivne tudi numerično krmiljene tehnološke opreme, ki omogoča višjo stopnjo produktivnosti in kvalitete izdelave,

— možnosti uvajanja sodobnih metod dela in organizacije kot v ostalih industrijskih panogah,

— v direktni povezavi in odvisnosti od ostale predelovalne industrije (gozdarstvo, strojna industrija, kemija, gradbeništvo, trgovina, izobraževalne ustanove,...),

— preskrbi mesta z lesom in lesnimi izdelki,

— relativno majhnih potrebah po vseh vrstah energije na enoto predelanega lesa ali na ustvarjeni devizni priliv,

— ekološki obvladljivosti v okviru znanih tehnoloških rešitev z relativno majhnimi sredstvi,

— zaposlovanju različnih profilov in zahtevnosti izobrazbe,

— zaposlovanju prebivalstva tudi iz primestnih krajev, ki so opredeljeni kot bodoči primestni lokalni razvojni centri.

C. Možnosti razvoja lesno predelovalne industrije na Ljubljanskem območju

DO »HOJA« je locirana z vsemi šestimi temeljnimi organizacijami v občini Ljubljana Vič—Rudnik, ki bo dosegla v skladu s smernicami razvoja mesta Ljubljane, hitrejšo rast v primerjavi z ostalimi ljubljanskimi občinami.

Tako je predvidena stopnja rasti industrijske proizvodnje v okviru občine nad 5%, zaposlovanja 0,6% in izvoza 13—15%.

Tako bo imela lesno predelovalna industrija pomembno vlogo pri razvoju občine Ljubljana Vič—Rudnik, to je predvsem južnega dela Ljubljane oziroma skupaj z obema proizvodno trgovskima organizacijama, pomembno mesto pri razvoju mesta Ljubljane.

II. SKUPNA IZHODIŠČA IN CILJI V DO »HOJA«

A. Opredelitev skupnih ciljev

Na podlagi navedenih izhodišč se opredeljujemo zaposleni v delovni organizaciji za naslednje skupne cilje in usmeritve nadaljnjega razvoja:

1. Nadaljnji razvoj in krepitev samoupravnih odnosov
2. Za pravilnost in optimalnost prostorskega razvoja z upoštevanjem zakona o kmetijskih zemljiščih
3. Večanje raznovrstnosti proizvodnih programov
4. Usmerjanje razpoložljivih sredstev v modernizacijo proizvodnih zmogljivosti ter razvoj vseh temeljnih organizacij v DO »HOJA« v skladu z ekonomsko utemeljenostjo razvojnih programov
5. Povečanje konvertibilnega izvoza in pospeševanje višjih oblik mednarodne menjave
6. Povečevanje življenjskega standarda

1.1. Razvoj socialističnih samoupravnih družbenoekonomskih odnosov.

Uredili in zagotovili bomo izvajanje poslovnih in drugih funkcij, ki jih je smotrno opravljati na ravni temeljne, delovne in sestavljene organizacije združenega dela.

Samoupravno organiziranost bomo sproti prilagajali spremembam v tehnologiji in proizvodni usmeritvi s ciljem doseganja maksimalnih gospodarskih učinkov.

Združevali delo in sredstva na dohodkovnih osnovah.

Dograjevali sistem delitve osebnih dohodkov.

Uresničevali pravice in odgovornosti delavcev.

2.1. Lokacija in prostorski razvoj

Delovna organizacija »HOJA« ima sedež v republiškem centru, kjer imajo sedež tudi največje in najmočnejše trgovske, gradbene, projektantske organizacije in izobraževalne ustanove ter raznovrstni investitorji. Tako ima »HOJA« prednosti v:

— poslovni strategiji
— komercialni orientaciji
— možnostih razvoja
— kadrovanju in izobraževanju

Zemljišča v družbeni lastnini s pravico uporabe na delovni organizaciji »HOJA« ter na lokacijah njenih TOZD omogočajo »HOJI«nemoten razvoj s tem, da v veliki meri zaposluje prebivalce iz primestnih naselij, ki so opredeljena v dolgoročnem razvoju mesta Ljubljane za razvoj izven strnjenega zazidalnega mestnega prostora.

S povečanjem števila zaposlenih bomo skrbeli za razvoj teh naselij in omogočali hitrejšo stopnjo rasti družbenega proizvoda v primerjavi z ostalimi občinami v Ljubljani.

Skrbeli bomo za optimalno pozidavo in izrabo opredeljenih površin v okviru industrijskih con za razvoj naših temeljnih organizacij.

Skrbeli bomo za čisto in zdravo življenjsko okolje.

3.1. Raznovrstnost proizvodnih programov

Raznovrstnost proizvodnih programov se odraža v naslednjih prednostih:

— široki ponudbi
— konjukturnosti izdelkov
— prilagodljivosti proizvodnih programov
— širokem izboru kupcev
— možnostih plasmaja na domačem in tujem trgu
— zadovoljevanju potreb trga
— možnostih sodelovanja pri inženiring poslih

4.1. Usmeritve nadaljnjega gospodarskega razvoja

Individualna in maloserijska proizvodnja

Povečevali bomo obseg individualne in maloserijske proizvodnje za znanega kupca, ki je sicer zahtevnejša v

(Nadaljevanje na naslednji strani)

SMERNICE ZA PRIPRAVO SREDNJEROČNEGA PLANA

(Nadaljevanje s prejšnje strani)

pripravi in vodenju proizvodnje, vendar se pri taki proizvodnji odražajo prednosti v:

— sposobnosti prilagajanja potrebam trga
— doseganju višjega kvalitetnega in cenovnega razreda in ob ustrezni komercialni politiki možnosti doseganja večjih prodajnih cen
— majhnih zalogah gotovih izdelkov in nedokončne proizvodnje
— hitrem obračanju kapitala

Zaradi majhnih odvisnosti takega proizvodnega programa od uvoza surovin in repromateriala, se dosega pri izvozu ugodne devizne učinke ob sorazmerno ugodnem deležu izvoza v celotnem prihodku.

Povečevali bomo kakovostno in popolnejšo izrabo obstoječih proizvodnih zmogljivosti.

Obnavljali in posodabljali obstoječe proizvodne zmogljivosti v višini ustvarjene amortizacije in dela ustvarjenega poslovnega sklada.

Najemali bomo mednarodne devizne kredite in združevali sredstva z drugimi organizacijami.

Največ investicijskih sredstev bomo vložili v proizvodne programe v Galanteriji Podpeč in Žagi Škofljica.

Razvijali bomo proizvodnjo uvozno odvisne opreme in orodij.

Dosegali hitrejšo rast konvertibilnega izvoza od celotnega prihodka.

Zboljševali kadrovsko strukturo zaposlenih in povečevali njeno učinkovitost.

Razvijali proizvodne programe, ki zahtevajo več vrednotenega dela in višjo stopnjo obdelave na enoto porabljenega lesa ter tako postopno prehajali na izdelke višjega cenovnega razreda.

Skrbeli za racionalno porabo vseh vrst energij,

Preko trgovskih organizacij in SOZDA razvijali proizvodne programe za kompletnejšo opremo objektov oziroma sodelovali pri inženiring poslih.

Z uvedbo racionalnejše tehnologije in primernejših oblikovnih konstrukcij bomo povečevali stopnjo finalizacije v proizvodnji. S tem bomo zmanjšali obseg dela na montaži, skrajšali izvedbene roke na objektih, znižali delež gradbenih stroškov in zmanjšali udeležbo živega dela.

Povečevali delež kooperantskih del pri vseh tistih kooperacijah in izdelkih, kjer se bo to pokazalo racionalno in ekonomično.

Združevali sredstva za obnovo gozdov.

III. SMERNICE NADALJNJEGA RAZVOJA V OBDOBJU 1986 — 1990

A. Lokacije in proizvodni program

Iz naštetih prednosti je dana možnost, da se DO »HOJA« z ustreznimi organizacijskimi spremembami in kadrovskimi dopolnitvami usposobi za sprovajanje zahtevnejše proizvodnje na področju pohištvene notranje opreme, stavbnega pohištva in lepljenih konstrukcij z montažo. Poleg tega pomeni taka usmeritev korak naprej pri osvajanju novih kvalitet, od celotne DO pa bo zahtevala čvrstejšo notranjo povezanost tako v smislu sodelovanja pri izvajanju prevzetih nalog, kot tudi v smislu nadaljnjega razvoja.

1. Lokacijska opredelitev:

— vse temeljne organizacije in delovna skupnost, naj se razvijajo na sedanjih lokacijah

2. Proizvodni program

Nosilci proizvodnega programa po TOZD ostajajo s tem, da se teži k stalnemu izpopolnjevanju le-teh v smislu večanja funkcionalnosti, kvalitete, ponudbe in prilagajanja zahtevam trga. Pri tem je težiti, da se v okviru DO predela čimveč v »HOJI« proizvednega žaganega lesa, s posebnim poudarkom na njegovem čimboljšem količinskem in kvalitetnem izkoriščanju.

V smislu širitve naše ponudbe, je potrebno intenzivneje pristopiti k razvijanju kooperacije na domačem in tujem trgu, kakor tudi razvijanju prodajne mreže v obliki trgovin za izdelke iz proizvodnega programa Hoje.

2.1. TOZD »GALANTERIJA« Podpeč

Nadaljevanje dopolnjevanja proizvodnega programa v smislu osvajanja izdelkov drobnega kosovnega pohištva iz masivnega lesa, kakor drugih izdelkov, ki bodo ovrednoteni z večjo količino dela ter vsebovali tudi druge, predvsem naravne materiale kot so: steklo, kovine, tekstil, usnje, kamen.

Izdelki naj bodo izvirni in oblikovani predvsem v DO »HOJA«. Proizvodni program naj bo izvozno usmerjen. Poleg osnovne dejavnosti naj se nadalje razvija tudi stranska dejavnost kovinske stroke, za kar osnova obstoja. Tu se nakazuje v naslednji možnosti:

— da ta dejavnost proizvaja izdelke iz kovine za potrebe TOZD v DO »HOJA«,
— da ta dejavnost proizvaja strojno opremo za lesno industrijo, samostojno ali v kooperaciji z drugimi proizvajalci,
— da ta dejavnost proizvaja in obnavlja rezila,
— da se organizira prodaja izdelkov v lastnih trgovinah.

2.2. TOZD »POHIŠTVO« Polhov Gradec

Nadaljuje se obstočeji proizvodni program, ki se sproti prilagaja trgu.

Proizvodnja tapetniških izdelkov naj razvija obstoječi proizvodni program, v smislu zadovoljevanja potreb na področju dopolnjevanja notranje opreme.

Obe dejavnosti naj bosta izvozno usmerjeni.

2.3. TOZD »STAVNO MIZARSTVO«

Zmanjšanje obsega proizvodnje oken in izvajanje proizvodnje pohištvene notranje opreme s poudarkom na masivnih in ploskovnih izdelkih, obdelanih z laminati.

Dejavnost naj se intenzivneje izvozno usmerja.

2.4. TOZD »ŽAGA« Rob

Ostane sedanje proizvodni program s tem, da se skuša izdelke v še večji meri ovrednotiti z večjo količino vloženega dela.

Za doseganje boljšega izkoriščanja lesa je potrebno osvajati izdelke, ki le-to omogočajo (palete, ipd.).

2.5. TOZD »ŽAGA« Škofljica

Velja isto kot za »ŽAGO« Rob s tem, da se v okviru investicijskega programa nadaljuje izgradnja primarnega kompleksa.

2.6. TOZD »TESARSTVO«

Ostane sedanji proizvodni program s tem, da ostane lepljena konstrukcija nosilec proizvodnje, ki jo dopolnjuje klasična konstrukcija v taki meri, da je ponudba celovita.

Lepljeno konstrukcijo razvijati večnamensko.

Del proizvodnje naj se usmerja v izvoz.

● OBRAČUN POSLOVANJA V LETU 1985

KUP NOVOSTI IN SPREMEMB

Vse primerjave za nazaj in plan 1985 bo potrebno prirediti po novem obračunskem sistemu

V sestavku tega članka želim bralce opozoriti na nov Zakon o ugotavljanju in razporejanju celotnega prihodka in dohodka ter o ugotavljanju in razporejanju dohodka. Zakon je bil sprejet v oktobru 1984, v veljavo pa stopi z januarjem 1985.

Zakon prinaša kup novosti in sprememb v obračunskem sistemu.

CELOTNI PRIHODEK sestavlja še vedno plačana realizacija vključujoč izvršena plačila v 15-dneh od poteka obračunske dobe, za katero se ugotavlja celotni prihodek. Za vsa plačila v15-dneh po poteku obračunske dobe mora DUR nastati do konca obračunske dobe (ne več samo v drugi polovici meseca).

Celotni prihodek ustvarjen s prodajo proizvodov blaga in storitev na zunanjem trgu sestavlja dinarska vrednost deviz, realiziranih do zadnjega dne obračunskega obdobja, **seveda če so bile devize prodane banki,** oziroma uporabljene za plačilo obveznosti v okviru družbeno priznanih reprodukcijskih potreb v 15-dneh od dneva priliva deviz.

Zgoraj omenjen stavek o celotnem prihodku od izvoza se delno navezuje na Zakon o deviznem poslovanju, ki pravi, da je potrebno v 14-dneh po prilivu »nezapravljene« devize prodati banki. Ker združeno delo enostavno ni v stanju voditi take evidence, smo že v mesecu juniju dali naši poslovni banki generalno pooblastilo, da poslujemo samo z dinarji. Razpologamo samo z deviznimi pravicami. Sleherni priliv banka odkupi in nam zabeleži pravico do nakupa deviz, v primeru naših potreb. Devize kupujemo, ko jih rabimo. Tako nastajajo majhne tečajne razlike. Banka nam takoj nakaže dinarje, ki jih vrtimo, ko uvažamo pa je tečaj višji v naše breme.

V primeru generalne izjave poslovni banki se tako tudi celotni prihodek ustvarjen na tujem trgu ugotavlja normalno. Tečajnih razlik praktično ni več.

Glede instrumentov o zavarovanju plačil, ki se štejejo v celotni prihodek pride v poštev še vedno avalirana menica, ček, nepreklicni akreditiv odprt pri domači banki, zavarovalna polica rizične skupnosti za zavarovanje plačila v pogodbenem roku, kreditne pogodbe v skladu s predpisi države in drugimi instrumenti zavarovanja.

Pogodbeno urejeni odnosi med proizvodnjo in izvozom določajo kdo priskrbi proizvajalcu instrument zavarovanja izvoznih plačil (ali sam proizvajalec ali izvoznik). Po zakonu pa je izvozniku za njegovo delo (udeležba v skupnem prihodku) dolžan proizvajalec priskrbeti instrument o zavarovanju plačila.

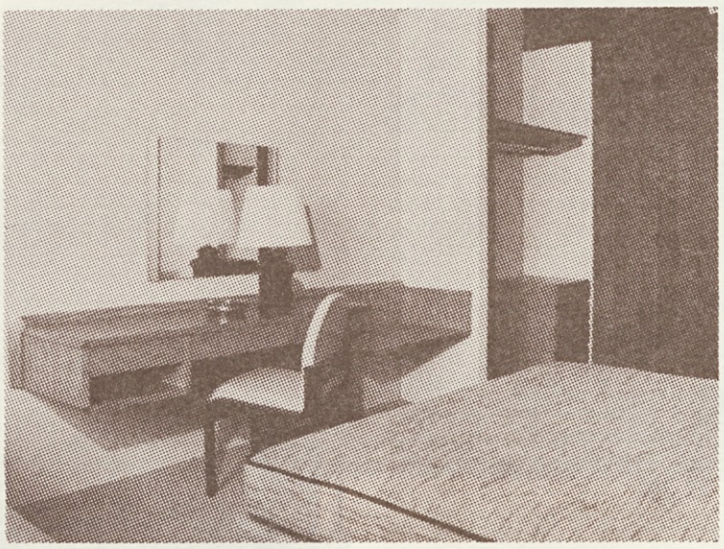

Del opreme za Club hotel v Izraelu (leto 1984)

Novost zakona je tudi v tem, da mora TOZD zmanjšati celotni prihodek za zneske prodanih proizvodov na blagovni ali potrošniški kredit za katere je na koncu obračunske dobe ugotovila, da niso pokriti z lastnimi sredstvi oziroma s kreditom, ki ga je prejela za te namene (obrazec obratna sredstva — Obs).

Stroški, ki se nadomeščajo iz celotnega prihodka so materialni stroški, amortizacija in drugi poslovni stroški.

Med materialne stroške TOZD štejemo izdatke za porabljeno energijo, surovine, material, izdatke za tekoče in investicijsko vzdrževanje osnovnih sredstev, za proizvodne in neproizvodne storitve, izdatke za sprotne potrebe varstva pri delu, strokovno izobraževanje.

Materialni stroški so tudi tisti, ki nastanejo z uvajanjem nove proizvodnje, drobni inventar in embalaže, izdatki za avtorske honorarje in izdatki za začasna in občasna dela povezana s proizvodnjo, izdatki za blago, ki je nabavljeno in namenjeno prodaji.

Materialne stroške delovne skupnosti bodo TOZD financirale iz svojih materialnih stroškov, ostale stroške iz dohodka.

Amortizacija se po novem vsa nadomešča iz celotnega prihodka.

Med druge poslovne stroške spadajo dnevnice za službena potovanja, kilometrina, nočnina, terenski dodatek, prevoz na delo, reklame, hrana (malica). Po novem zakonu smo vsi delavci, zopet enaki glede načina regresiranja toplega obroka (drugi poslovni strošek). Višina regresa prehrane po družbenem dogovoru. Če hočemo izplačevati več, moramo razliko regresirati iz sklada skupne porabe.

Med druge poslovne stroške spadajo tudi vse obresti, razen obresti od kreditov za osnovna sredstva (do sedaj iz dohodka) plačila za bančne storitve, plačilni promet, izdatki za povračilo škode, negativne tečajne razlike, primanjkljaji pri inventurah, odpisi terjatev, kritje izgub podjetja v tujini in še drugi poslovni stroški.

Velika novost zakona na sam obračunski sistem predstavlja revalorizacija zalog. Učinek revalorizacije (prevrednotenje na nove planske cene) na začetku leta bomo vnesli v poslovni sklad. Po oceni bo ta novost zagotovila trajen vir sredstev (lastni) in povzročila zmanjšanje dohodka, ki smo ga v preteklosti delili na račun prevrednotenj. Glede samega načina točne izpeljave so še nejasnosti, ki pa bodo razčiščene do januarja 1985, ko bo sprejet tudi nov kontni plan in pravilnik o revalorizaciji zalog.

Novost zakona je tudi v tem, da TOZD, ki opravlja v okviru svojega poslovanja tudi dejavnosti za potrebe družbenega standarda (prehrana, počitniški domovi) ugotavlja finančni rezultat po tem zakonu za take dejavnosti posebej.

Celotni prihodek DSSS se smatra, če so vplačila izvršena najpozneje do roka, ki je predpisan za predložitev periodičnega obračuna oziroma zaključnega računa.

Naj končam! Novosti je dovolj, da finančno-računovodskim delavcem dolgčas ne bo nikol'!

Vse primerjave za nazaj in plan 1985 bo potrebno prirediti po novem obračunskem sistemu.

MAGDA HADALIN

● DELOVNA ORGANIZACIJA »HOJA« OD 1981 DO 1985

URESNIČEVANJE SREDNJEROČNEGA PLANA

Cilje srednjeročnega plana bomo dosegli, če bomo uresničevali naš plan za prihodnje leto

Analiza uresničevanja srednjeročnega plana DO »HOJA« za leta 1981—1985 sloni na oceni poslovanja za leto 1984 in na prvih osnutkih plana za leto 1985. Analiza bo zajemala le nekaj pomembnejših kazalcev, ki pa bodo vseeno dali dejansko sliko uresničevanja srednjeročnega plana 81—85.

●Celotni prihodek, porabljena sredstva, dohodek

Za obdobje 81—85 je bila planirana 5,4% letna fizična rast celotnega prihodka, kar pričakujemo, da bomo ob koncu srednjeročnega obdobja tudi dosegli. Nominalna rast celotnega prihodka bo znašala po oceni 75,2%, kar je posledica velike inflacije.

Vzporedno z rastjo celotnega prihodka so rastla porabljena sredstva hitreje kot celotni prihodek, tako da se realno zmanjšuje dohodek. Znatno so se povečale obveznosti iz dohodka (zlasti obresti) kar zmanjšuje čisti dohodek.

Planirana je bila 6% letna rast čistega dohodka, torej naj bi čisti dohodek rastel hitreje kot dohodek, dejansko pa bo ravno obratno, ker bo dosežena povprečna stopnja rasti čistega dohodka nižja od planirane, bodo tudi doseženi povprečni bruto osebni dohodki na delavca nižji. Planirali smo 3,8% povprečno stopnjo rasti bruto osebnih dohodkov na delavca, dosegli pa bomo z upoštevanjem povprečne letne stopnje inflacije (47%) 2,2% rast.

●Akumulacija (amortizacija + rezervni sklad + poslovni sklad)

Planirano je bilo 11,6% letne stopnje rasti akumulacije, dosežena pa bo 68,5% oziroma z upoštevanjem letne inflacije pa 21,5%. Višja stopnja rasti akumulacije je razumljiva, ker smo se držali doseženih dogovorov o delitvi dohodka in osebnega dohodka, ki zahteva, da bi osebni dohodki rasli počasneje kot dohodek, in da naj bi deleži akumulacije v dohodku bili večji kot v preteklih letih.

●Povprečno število zaposlenih

Planirana je bila povprečna letna rast števila zaposlenih za 0,8% doseženo pa bo 2,0%, letno smo torej zaposlili cca 16 novih delavcev in to proizvodnih delavcev, ker analize kažejo, da se vsako leto manjša delež režijskih delavcev v skupnem številu zaposlenih delavcev za cca 1,4. Leta 1984 je znašal delež režijskih delavcev v skupnem številu delavcev (z DSSS) 35,7% — leta 1985 pa je planiran 32,2%.

●Izvoz

Povprečni letni delež izvoza v celotnem prihodku je bil planiran za 81—85 13,7%, dosežen pa bo 19,3%.

●Hlodovina

Planirana je bila povprečna letna dobava 49.000 m³ raznih vrst hlodovine, dosegli pa smo povprečno letno nabavo 44.400 m³ hlodovine, ali 9% manj od plana. Vzrok manjše dobave hlodovine je iskati v zaprtosti gozdarskih regij.

●Investicije

V letih 81—85 smo več ali manj vlagali v vse TOZD, ter v mešano podjetje Hobles.

TOZD Podpeč — enostav. + reprod. začetek uvoza po invest. programu, narejen invest. program, začetek nove izgradnje

TOZD Pohištvo P. G. - enostavna reprod. + tehnološka ureditev žage, preselitev pohištva v nove prostore

TOZD Stav. miz. — enostavna reprod. + stroj za dolžinsko spajanje

TOZD Žaga Rob — enostavna reprod. + tehnološka ureditev žage

TOZD Žaga Škofljica — enostavna reprod. + mehanizacija lesnega skladišča (MELES)

TOZD Tesarstvo — enostavna reprodukcija + ureditev tehnologije za lepljenje nosilcev

Pod enostavno reprodukcijo je razumeti zamenjavo iztrošene opreme (amortizacija).

Iz vseh navedenih podatkov lahko sklepamo, da bomo cilje v srednjeročnem planu 81—85 dosegli, kar pa bo seveda odvisno od tega če bomo plan za leto 1985 uresničili.

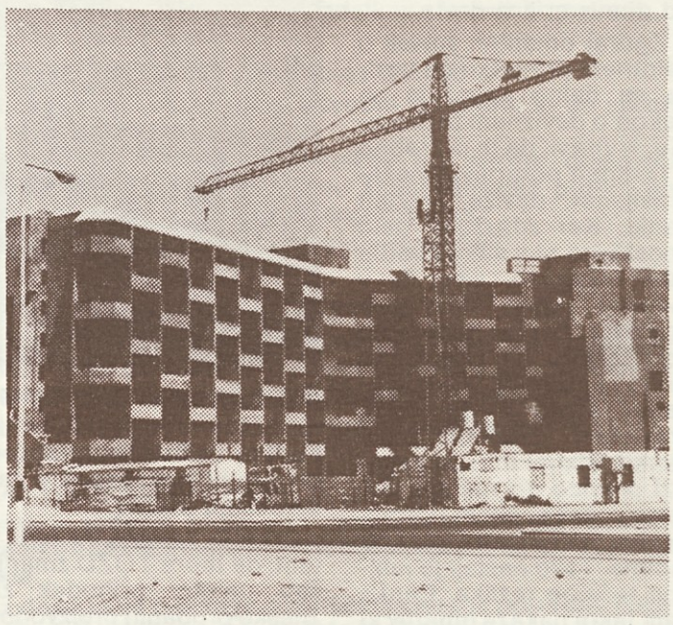

Gradnja hotela »Šport« v Izraelu

KAZALCI URESNIČEVANJA SREDJEROČNEGA PLANA DO »HOJA« 1981—1985 (po tekočih cenah)

ELEMENTI	1981	IND 81/80	1982	IND 82/81	1983	IND 83/82	Ocena 1984	Ind 84/83	Plan 1985	IND 85/84
CELOTNI PRIHODEK	733.126	152	1.010.658	138	1.459.949	144	2.180.000	149	3.493.000	160
PORABLJ. SREDSTVA	470.351	166	679.954	145	986.786	145	1.410.910	143	2.353.700	167
DOHODEK	262.775	131	330.704	126	473.163	143	769.090	163	1.139.300	148
BRUTO OD NA DEL.	165.009	126	223.458	135	277.662	124	396.940	143	570.723	144
AKUMULACIJA	30.693	106	15.180	49	37.426	247	110.600	296	161.200	145
POV. ŠTEV. ZAP.	755	100	762	103	788	103	817	104	833	102

● IZ ZGODOVINE POLHOVEGA GRADCA

LESARSKA TRADICIJA

Po nekaterih podatkih sega začetek predelave lesa v Polhovem Gradcu v čas od 1894 do 1896, ko je na sedanji lokaciji žage stala že prva venecijanka. Njen prednik je bil namreč mlin (»Kolikor oken je na Povletovi hiši — toliko je bilo mlinskih kamnov v tem mlinu!«).

Vsekakor pa obstoječa glavna knjiga prejemkov in izdatkov Povletove družine kaže, da so leta 1915 žagali hlode na žagi.

Polhov Gradec leži na višini 397 m nadmorske višine. Za cerkvijo se dviga hrib, Stari grad, ki so mu včasih rekli Kalvarija. Na hribu je bil stari grad, ki se je porušil.

Novega so zgradili drugod. V njem so kraljevali različni graščaki, najboljši je bil grof Blagaj, ki je odkril rože blagajane. Bil je edini grof, ki je bil kmečkega rodu. Polhov Gradec obdaja cela vrsta gričev in hribov. Zelo znana je gora Grmada. Visoka je 898 m.

Gotovo se sprašujete od kje ime Polhov Gradec? Nekoč je nek duhovnik prijezdil v srednji Polhov Gradec in konja privezal k drevesu, sam pa šel po opravkih. Ko pa se je vrnil, je videl, da je vse obgrizeno in rekel: »To pa je res Poljšji gradec!«

Najstarejša slika žage v Polhovem Gradcu (okoli 1920)

Oddelek žaga do julija 1978

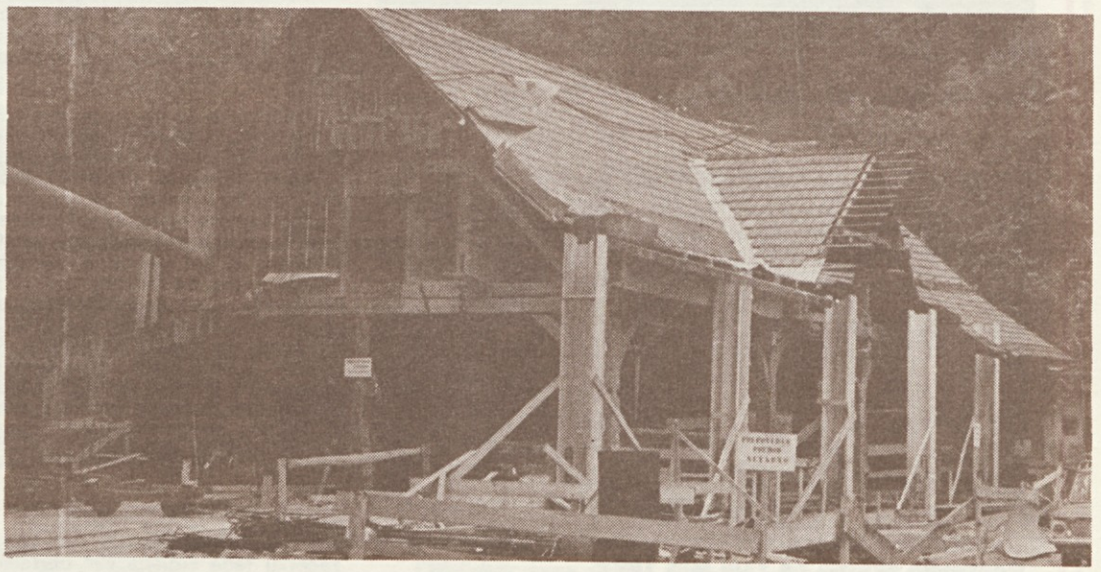

Leta 1978 smo podirali staro in gradili novo žago istočasno

hoja!

● INDUSTRIJSKA PROIZVODNJA V POLHOVEM GRADCU ŽE PRED ŠESTIMI DESETLETJI

POGRAJSKIH ŠESTDESET LET IN VEČ

Povodenj leta 1924 je zasula strugo Božna — zadaj objekti žage

Današnje skladišče hlodovine je po povodnji leta 1924 izgledalo takole

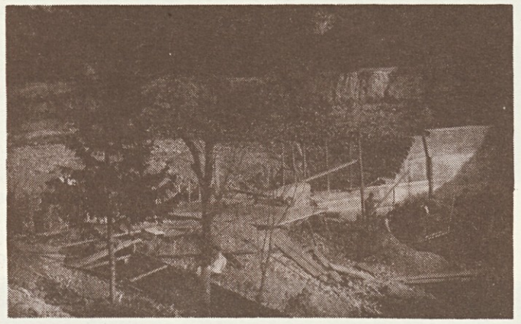

Dela na sedanjem jezu pri žagi leta 1924—25

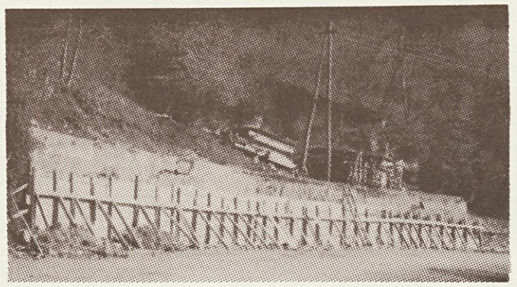

Popravilo škarpe na žagi leta 1984

Ko prihajate iz ljubljanske strani v Polhov Gradec, takoj opazite na griču nad naseljem leseno ostrešje kapele — KALVARIJO. Zgrajena je bila v drugi tretjini prejšnjega stoletja na kraju, kjer so plemiči **Polhovgrajski gospodje** okoli leta 1330 zgradili močan grad. Plemiška rodbina se prvič omenja že leta 1261 in sicer kot spanheimski ministeriali, vemo pa tudi, da so izumrli leta 1740. Polhovgrajski gospodje so leta 1384 prodali grad Celjskim grofom, leta 1439 pa ga je porušil Jan Vitovec — v ljudskih pesmih bolj znan kot Pegam. Gradu res ni bila usojena dolga življenjska doba, saj ga je leta 1511 skoraj v celoti porušil močan potres.

Nižje ob cesti v smeri Črnega vrha so pozneje zgradili nov grad, ki so ga v vseslovenskem kmečkem uporu leta 1515 uporni kmetje oplenili in požgali.

Lastniki so grad leta 1535 močno utrdili proti Turkom. Mark Anton Kunstelj, ki mu je cesar podelil naslov barona, sam pa je prevzel še priimek Polhovgrajski, je kupil grad leta 1657 od viteza Tropenaua. Baron Kunstelj je bil znan ljubitelj umetnosti: obnovil je grad in mu dozidal grajsko kapelo z znanimi gipsenimi štukaturami, na dvorišču pred gradom pa je postavil angleški stolp z uro in sloviti vodnjak z Neptunom in štirimi nimfami. Prevzel je tudi grb Polhovgrajskih gospodov (povezniem samostrel s puščico na tetivi), kamnito ploščo z grbom pa je vgradil v vodnjak. Njegov rod je izumrl tudi v ženskem kolenu leta 1869, grad pa je podedoval Aleksander Turjaški. Eden od naslednjih lastnikov je bil Ursini Blagay, ki je na pobočju Pograjske gore odkril volčin (daphne blagayana), ki se imenuje po njem, čeprav so ga pozneje odkrili tudi na Češkem, v Romuniji in drugod. Volčin je prišel pogledat tudi saški kraj Friderik Avgust, v spomin na njegov obisk pa je postavil Blagaj pod vznožjem gore obelisk iz glinškega marmorja, ki stoji še danes. Leta 1875 je grad kupila Alojzija Urbančič, žena graščaka Janka Urbančiča iz Preddvora pri Kranju in ta rodbina ga je ohranila do zadnje vojne.

Zanimivo je še to, da je leta 1458 dobil Polgov Gradec sodišče, ki je čez petnajst let postalo deželnoknežje. Pograjski kmetje so se upirali že leta 1514, saj so pred tem letom morali graditi nov grad, cerkev v Polhovem Gradcu in znamenito cerkev — gotsko v Dvoru in to menda iz kamenja starega gradu na Kalvariji, kar pa se časovno le delno ujema. Na Pograjski gori številne izkopanine kažejo ostanke nekdanje rimske naselbine Ad nonum. Med ostalimi znamenitimi osebnostmi je bil rojen v Polhovem Gradcu tudi znameniti filozof, pravnik in astrolog Martin Pegius — rojen v prvi polovici 16. stoletja.

Razvoj obrti in začetki industrije.

V Polhovem Gradcu je bilo v začetku tega stoletja več obrtnikov: strojenje kož, žaga, izdelovanje čepic — kapc (od tod hišno ime — pri Kapšarju!) itd. Ker pa je bilo razmeroma malo zaposlenih, se klasično delavsko gibanje ni moglo razviti. Zanimivo je tudi to, da je bila že leta 1907 v Polhovem Gradcu Mlekarska zadruga, ki je imela 32 članov. Še največ zaposlenih je bilo na »Povletovi žagi«, kjer je — kot vidimo iz »Poslovnega zapisnika« Ivanke Božnar — v petek, dne 2. januarja 1920. leta delalo več delavcev:

»Na žagi«: Luka Božnar, Franc Mravlja, Blaž Janša in Janez Vrhovc

Pri vožnji: nihče, ker je deževalo.
Razno: Pavel Božnar, Lojze Božnar, Franc Božnar, Anton Setničar, Tomaž Osredkar, Jože Osredkar, Jože Grjol

Število zaposlenih se je torej gibalo okoli 10 delavcev.

Lastnik žage Božnar Pavel se je pripravljal na investicijo: poleg samega polnojarmenika je planiral tudi splavarjenje hlodovine po Veliki Božni in njenih pritokih do same žage, kjer bi jih zajel v manjšem umetnem jezeru pred žago. O tem obsežno piše tudi bodočim posojilodajalcem.

Poleg polnojarmenika, ki ga je kupil pri Ljubljanskih strojnih tovarnah (današnjem Litostroju), je kupil tudi dva stroja za izdelavo opaža. Proizvodnja je stekla na polnojarmeniku v letu 1924. Obstaja načrt izgradnje objekta za novo žago iz tega obdobja, ki ga zaradi velikosti ne moremo objaviti. Velika povodenj tega leta je naredila tudi na žagi veliko škode in lastnik se je odločil, da bo zgradil pred žago jez, s čemer je zajel vodo, ki je nato poganjala polnojarmenik. Za to so bila potrebna nova posojila, ki jih je dobil — kot kaže — z obrazložitvijo, da je to zadnje posojilo, ki ga je dobil, če proizvodnja ne bo končno stekla.

Naj dodamo, da je imela deroča voda izredno moč ob poplavi. Ker so hlode vozili z vozovi na konjsko vprego, je voda odnesla naložene vozove daleč na polje. Bivši poslovni prostori TOZD v »Povletovi hiši« so bili v vodi, ki je segala skoraj do stropa. Povodenj je v kraju zahtevala vsaj dve smrtni žrtvi. Neurje je med drugim istočasno prizadelo tudi Škofjo Loko, kjer je v Puštalu na neki hiši označena višina vode z datumom.

Ponovno je izredno neurje prizadelo žago leta 1926, vendar je lastniku uspelo, da se je rešil iz finančnih težav.

POVOJNI RAZVOJ TOZD POHIŠTVO

Obstoječi zapisniki dokazujejo, da je bil ustanovni občni **zbor LESNO PRODUKTIVNE ZADRUGE** z omejenim jamstvom 23. 9. 1945 v Mladinskem domu v Polhovem Gradcu.

Prisotnih je bilo 27 bodočih zadružnikov. Seja je bila ob 8.00. Predsednik pripravljalnega **odbora NARTNIK JERNEJ** je na začetku seje pozdravil zastopnika JZOS-a tov. Antona Seliškarja. Ta je nato poudaril važnost in korist lesne zadruge za celotno prebivalstvo tukajšnjega kraja. Že skoro po vseh krajih Slovenije, so ustanovljene lesne zadruge, zato tudi vi glejte in pohitite, da ne bo ravno vaša zadruga na najzadnjem mestu. Saj se lahko prepričate po drugih lesnih zadrugah, da se zadruga ustanovi samo zato, da pomaga kmetu zadružniku, ter dela le v njegovo korist. Lesna zadruga ni zato postavljena, da bi kmeta sedaj odirala, da bi ga pogubila, ne, ampak le ona je tista, ki vam bo vedno in povsod pomagala. Njej boste lahko vedno prodali les po najvišjih cenah. Zato ne odlašajte, ter pristopite k lesni zadrugi v čim večjem številu, ter se strnite v eno, prodajajte les zadrugi ter ji bodite naklonjeni, ker ako biste vi njej naklonjeni, bo tudi ona vam. Delajte skupno, kajti v skupnosti je moč.

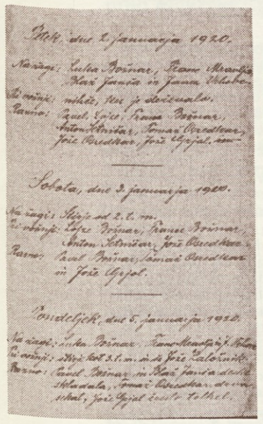

Del poslovnega poročila lastnika žage Božnar Pavla iz leta 1920

Soglasno je bil izvoljen upravni odbor zadruge v sestavi: predsednik Cankar Josip, podpredsednik Leben Avgust, tajnik Nartnik Jernej, blagajnik Leben Josip, odborniki pa Krmelj Valentin, Rus Josip in Belec Jakob.

Sklenjeno je bilo tudi, da znaša delež 100 din na 1 ha gozda, največji delež more znašati 1.500 din. Zadruga se lahko zadolži do 300.000 din. Sklenjeno je bilo tudi, da se lahko da bivša žaga Božnar Pavla v najem.

V sodni register je bila zadruga vpisana 7. 11. 1945.

Na rednem občnem zboru zadružnikov dne 23. marca 1947 so ugotavljali, da od ustanovitve zadruge do konca leta 1945 ta še ni pričela z delom, ampak se je »omejila le na organizatorično delovanje«. V januarju 1946 so sicer že začeli s prevzemanjem in predelavo vseh vrst lesa, vendar je pri delu le nekako vladalo neke vrste mrtvilo. Ko pa je avgusta istega leta Uprava državnih gozdov in podjetij v Ljubljani »izročila celoten obrat v najem zadrugi proti mesečni najemnini 7.000,- din,« je delo končno zaživelo, število članov zadruge pa je naraslo na 75.

V tem letu je na žagi delalo 24 delavcev. Zadruga je pridobila v letu 1946 že 3.080 m³ hlodovine, »Poslovni prebitek« (dobiček) je znašal 40.182,- din in ga je zbor zadružnikov »v celoti prepisal splošnemu rezervnemu skladu«. V letu 1947 so razžagali že 3.748 m³ hlodovine. Število članov zadruge je naraslo na 167 in so predstavljali 87% vseh nadržavnih gozdov. Veča se tudi potreba po odpiranju novih delovnih mest.

Občnega zbora zadružnikov za leto 1948 ni bilo več, saj je bila 16. 10. 1948 ustanovljena **OKRAJNA LESNA INDUSTRIJA POLHOV GRADEC,** ki je imela s tem dnem 25 delavcev v proizvodnji na žagi in pet režijskih delavcev. NARTNIK JERNEJ vodi delo kot upravnik; 12. 6. 1950 ga je na tem položaju zamenjal Lajovic Metod.

Kot prvi direktor nastopi delo Nagode Franc in sicer 1. 4. 1952. Konec leta 1950 je bilo zaposlenih že 69 delavcev in uslužbencev. Prve mizarje smo zaposlili že leta 1950, v večjem številu pa se pojavljajo v letu ko smo začeli spremljati tudi mizarske vajence

Pri okrožnem gospodarskem sodišču v Ljubljani je bilo dne 22. 4. 1954 ragistrirano podjetje LESNA INDUSTRIJA POLHOV GRADEC. V poslovnem poročilu za leto 1958 je navedeno, da je bilo v podjetju v povprečju zaposlenih 80 delavcev, kar je za štiri več kot v letu prej. V letu 1959 je največja postavka v realizaciji — zaboji in šele nato žagan les listancev; šele na tretjem mestu je sobno pohištvo.

Dogodki po letu 1960 so veliko boljši, zato ne bi bilo smotrno, če bi jih obravnavali v taki obliki.

Razvoj in vloga sindikalnega gibanja v TOZD Pohištvo

Kljub povojnim težavam je uspelo organizirati delovanje sindikata razmeroma zelo zgodaj. Ustanovitveni obči zbor sindikata je bil v Polhovem Gradcu že 27. 1. 1947.

Na volitvah je bil izbran za predsednika sindikata ZAVRŠNIK LOVRO.

Decembra meseca 1947 se je v skladu z »resolucijo« organizacija preimenovala v »Zvezo delavcev in nameščencev lesne industrije«.

»Sredi istega leta so člani sindikata udarniško napravili apnenico, kjer je bilo zaposlenih pet delavcev. Pri vseh težavah pa niso pozabili delavca. Za starejše delavce so npr. predlagali, da ne bi delali po normi. Na enem od sestankov so kritizirali tudi »grdo navado nekaterih naših sindikalistov, da se o morebitnih nepravilnostih pritožujejo in kritizirajo na nemerodajnih mestih, namesto da bi svoje težnje in kritiko iznesli na področnih sestankih, kjer je edino pravilno, da se rešujejo razna vprašanja, ki zadevajo delo in življenje sindikalistov.«.

8. maja 1949 se je sestanka sindikata udeležilo 55 delavcev lesne industrije Polhov Gradec in podružnice Butajnova.

Z združitvijo v Lesni kombinat Ljubljana se je združila tudi evidenca o poslovanju sedanje TOZD Pohištvo.

V tem času so nastale pomembne razvojne usmeritve. Najpomembnejši dogodki značilni za to obdobje so povečanje proizvodnih zmogljivosti pohištvene opreme po naročilu s poudarkom na izvoz in modernizacija primarnega kompleksa. V tej smeri želimo nadaljevati tradicijo polhograjskih lesarjev tudi v bodoče.

Gradivo je pripravil:
Albin Metež

Oddelek žaga do julija 1978

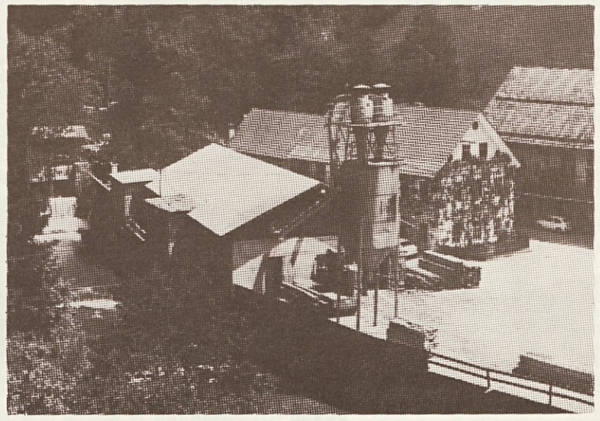

Oddelek žaga danes (še brez podaljška)

● KAKO SO LJUDJE PODOŽIVLJALI RAZVOJ

PRIVRŽENOST, KI NIKOLI NE USAHNE

Razgovor z Jernejem Nartnikom, ki je velik del svojega življenja namenil razvoju našega obrata v Polhovem Gradcu

Ko smo pripravljali gradivo ob 60-letnici Pohištva v Polhovem Gradcu smo želeli popestriti zgodovinski potek razvoja z ljudmi, ki so kreirali in ustvarjali razvoj te dejavnosti oziroma imeli pomemben vpliv v dosedanjem razvoju. Tako smo se odločili za Jerneja Nartnika, ne da bi želeli potencirati njegov prispevek, čeravno sleherni do sedaj zaposleni ima zasluge, da ima lepi kraj Polhov Gradec tovarno pohištva, ki omogoča zaposlitev in življenjski utrip v tej dolini in naseljih na bližnjih gričih.

Zato vzemimo našega bivšega sodelavca Jerneja, pridnega in zvestega podjetju do upokojitve kot enega od mnogih.

Uvodoma velja poudariti, da je bil Nartnik vodja obrata Pohištvo Polhov Gradec od združitve v Lesni kombinat Ljubljana (LKL) leta 1964 do ustanovitve TOZD Pohištvo Polhov Gradec leto 1974, ko je bil imenovan za direktorja TOZD. To funkcijo je opravljal do odhoda v zaslužen pokoj.

Prizadevni dolgoletni vodja obrata do leta 1964 je bil Nagode Franc, po letu 1977 pa Albin Metaž, dipl. ing., ki uspešno opravlja funkcijo direktorja TOZD-a še danes. Tudi njuna zasluga je pomembna v razvoju lesne industrije v Polhovem Gradcu, vendar več o njiju v naslednjih številkah.

Osebno poznam Nartnika že 15 let in sicer kot pridnega in poštenega, karakternega ter odločnega in sposobnega zagovornika interesov podjetja, kot človeka, ki ve kaj hoče in ki vztrajno dela, da pride do postavljenega cilja.

Jernej Nartnik

Kaj sem zabeležil v pogovoru z Nartnikom?

S predelavo in prodajo lesa se je ukvarjal že moj oče. Verjetno sem kot otrok tudi sam dobil nagnjenost do lesa in se tako odločil za delo v lesni stroki.

Proti koncu leta 1945 sem dal pobudo in prevzel organizacijo Lesne zadruge Polhov Gradec, ki je združevala vse področne gozdne posestnike.

Zadruga je prevzela tedanji žagarski obrat in s tem se je dejansko pričel povojni razvoj predelovalne industrije na tukajšnjem področju.

Zadruga je delovala do leta 1948. Potem se je preimenovala v Okrajno lesno industrijo.

V tem času je žaga polno obratovala. Pristopili smo že k predelavi žaganega lesa v elemente za lesene barake in druge lesene objekte.

Takrat je bilo zaposlenih 70 do 80 delavcev vključno z gozdnimi delavci, ki so opravljali sečnjo in spravilo lesa. Leta 1948 smo pristopili k izgradnji prvega objekta za predelavo lesa v končne izdelke. V tem prostoru je bil pred preselitvijo v nove površine leta 1980 strojni oddelek, sedaj ga pa uporabljajo kot skladišče repromateriala.

V tistih časih še nismo imeli izkušenj v proizvodnji finalnih izdelkov. Vendar je bila želja za višjo stopnjo obdelave in izdelave zahtevnejših izdelkov močno prisotna.

Tako smo postopoma usmerjali proizvodni program za spalnice iz masivnega smrekovega pohištva, vendar v začetku brez površinske obdelave. Vezani smo bili na kooperante. Potem smo postopoma osvajali proizvodnjo furniranega pohištva, ogrodij za kavče in drugih pohištvenih elementov. Lakirnico smo uredili v prvi fazi nad nekdanjo kovačnico. Tu so sedaj pisarniški prostori. Masivno pohištvo smo prodajali trgovskim podjetjem, predvsem v Namo in Murko Lesce, manjše količine tudi priložnostnim kupcem. Pričeli smo s prevzemanjem naročil za opremo določenih objektov z enostavno vgrajenim pohištvom.

Žagarska proizvodnja je potekala vzporedno z razvojem pohištva.

Ker podjetje Lesna industrija Polhov Gradec ni imelo pogojev za nadaljnji razvoj in hitrejše osvajanja proizvodnje zahtevnejših finalnih izdelkov, s katerimi bi lahko posegli v svetovni trg, smo se leta 1964 vključili v novoustanovljeno podjetje LK Ljubljana. Le-to naj bi prispevalo z dobro strokovno organizacijo k nadaljnjemu intenzivnejšemu razvoju tukajšnjega obrata. V LKL so se tedaj združili še LI Podpeč z Robom in Velikimi Laščami, Edilit s Parmovo in Linhartovo (sedaj Lokacija Lesnina in občina Bežigrad), Stavbno mizarstvo na Slomškovi, (Elektro), Roleta (sedaj poslovna stavba Slovenijalesa) in žaga Škofljica.

V tistem času je bil sprejet dolgoročni razvojni program LKL, ki je dal prioritetni vrstni red pomembnejših investicij. Prednost je imela Žaga Škofljica, proizvodnja velox plošč, s postopno orientacijo in vezavo na gradbeništvo, saj smo proizvodnjo oken in strešnih konstrukcij že tako imeli, potem razvoj dejavnosti stavbnega mizarstva in v končni fazi je bil predviden razvoj pohištva v Polhovem Gradcu.

Perspektivni razvoj dejavnosti je baziral precej na lastnih sredstvih, sredstvih pridobljenih od prodaje neperspektivnih lokacij zaradi urbanistične ureditve mesta (Linhartova, Roleta, Parmova, Slomškova) in kreditih.

Kljub naštetim možnostim je potekala realizacija investicij počasneje od predvidenega plana. Zato smo morali v Polhovem Gradcu izboljševati tehnologijo in delovne pogoje z razpoložljivimi finančnimi sredstvi v obstoječih pokritih površinah. Dogradili smo le oddelek za površinsko obdelavo in pomožne prostore.

Na žagi smo takrat prešli iz transmisijskega vodnega pogona na električni pogon, preuredili skladišče žaganega lesa in uredili manipulacijo z viličarjem.

Leta 1974 smo začeli s prvo fazo izgradnje novih prostorov za proizvodnjo pohištva v površini 2000 m² od predvidenih 4000 m². Z izgradnjo teh prostorov so se uredili delovni pogoji, ki so omogočili količinsko povečanje proizvodnje, vendar ta obseg izgradnje še vedno ni zadoščal za normalno odvijanje tehnološkega procesa in vodenje primerne organizacije dela. Pohištvena dejavnost je dosegla zaključeno tehnološko in ekonomsko celoto šele z izgradnjo nadaljnjih 2000 m pokritih površin in z izgradnjo kompletnega energetskega postrojenja, ki je omogočal normalne delovne in tehnološke pogoje, ne glede na letni čas. To se je zgodilo v letih 79, 80. Tehnološko je bila urejena tudi žaga na stari lokaciji. Postavljen je bil nov polnojarmenik.

Prehod na proizvodnjo kvalitetnejših pohištvenih izdelkov je omogočil postopen prodor na inozemski trg. Največ uspeha smo imeli pri proizvodnji individualne pohištvene opreme po naročilu. Kot dopolnitev temu programu smo sami razvijali sistem komponibilnega (sestavljivega) pohištva ABC, s katerim smo imeli lep uspeh na domačem trgu.

Nedavno tega sem se pogovarjal z Lovrom Završnikom, ki je bil zaposlen na žagi od leta 1926. Povedal mi je, da je obratovala na prostoru sedanje žage do leta 1924 žaga z dvema veneciankama last Pavleta Božnarja. Leta 1918 je agent iz Bolzana Julius Kruetschnigg spraševal Božnarja za rabljene lesnoobdelovalne stroje. Očitno se je Božnar s tem ukvarjal.

Leta 1924 je bila žaga poplavljena. Istega leta so žago obnovili in namesto veneciank postavili polnojarmenik na vodni pogon, ki obratuje poleg novega še danes. Žaga je začela obratovati leta 1925 in tako bo leta 1985 minilo 60 let. Istočasno smo uredili tudi majhno električno centralo, ki je služila lastniku in napajala z električno del naselja Polhov Gradec in Pristave.

Kot upokojenec se predvsem ukvarjam z domom, obdelujem vrt, po malem čebelarim, opravljam razna domača opravila pri sorodnikih in znancih. Počutim se zdravega in sposobnega za določena dela, ki jih še vedno z veseljem opravljam. Tekoče zasledujem razvoj kraja, dogajanja v podjetju Hoja oziroma spremljam njen razvoj. Zelo sem zadovoljen, da se uspešno nadaljuje tradicija solidnega poslovanja.

Hvala za pogovor in še veliko prijetnih let v krogu svojih najdražjih.

CIRIL MRAK

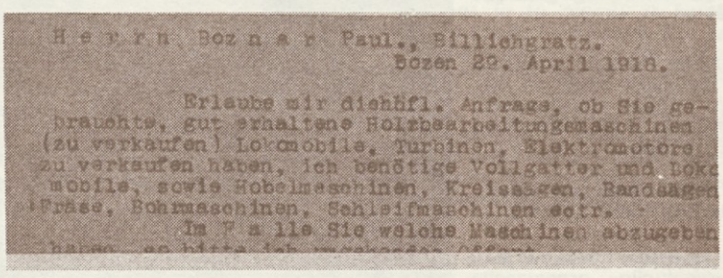

H e r r n Boz n e r Paul., Billichgratz.
Bozen 29. April 1918.

Erlaube mir diehöfl. Anfrage, ob Sie gebrauchte, gut ernaltene Holzbearbeitungemaschinen (zu verkaufen) Lokomobile, Turbinen, Elektromotore, zu verkaufen haben, ich benötige Vollgatter und Lokomobile, sowie Hobelmaschinen, Kreissägen, Bandsägen, Fräse, Bohrmaschinen, Schleifmaschinen ectr.
Im F a lle Sie welche Maschinen abzugeben

Julius Kruetschnigg je poslal leta 1918 na naslov Herrn Božnar Paul Sägewerke, Billichgratz Krain dopis v katerem ga zanimajo lesno-obdelovalni stroji.

● USMERITEV NADALJNJEGA RAZVOJA GALANTERIJE PODPEČ

NA VRSTI SO ZAHTEVNEJŠI IZDELKI

Obešalnik je postal rentabilen predvsem zaradi zunanjih vplivov, ne pa zaradi boljše tehnologije in organizacije dela

V dosedanjem obdobju iskanja poti nadaljnjega razvoja Galanterije Podpeč je bilo pri izdelavi investicijske dokumentacija posvečeno največ pozornosti perspektivnemu proizvodnemu programu in zazidalni študiji celotnega kompleksa te lokacije.

V razvojnih usmeritvah Slovenije je predvideno, da bomo morali delovno intenzivne proizvode še v 80-ih letih bistveno posodobiti, da bodo lahko še naprej pomembno prispevale k izboljševanju plačilne bilance in k odplačevanju dolgov, čeprav v prihodnje od njih ne moremo več pričakovati tako odločilnega deleža kot sedaj. Če jih ne bomo posodobili takoj, se bo njihova izvozna moč zmanjšala, preden bomo izvozno usposobili tehnološko zahtevnejše proizvodnje.

Tako smo določena stališča v pogledu dolgoročnega razvoja Podpeči opisali že v prvi številki Hoje v letošnjem letu. V tem času pa so nastale določene novosti, ki jih lahko uvrščamo med opredeljena in usklajena stališča obdelana v investicijskem programu, medtem ko ostajajo določene usmeritve lahko še vedno kot dileme, ki jih bo potrebno pred realizacijo temeljito obdelati.

Predvsem smo si enotni, da je realno možen nadaljnji razvoj v novozgrajenih proizvodnih prostorih. Prav tako tudi v pogledu zazidave celotnega kompleksa. Vprašanje pa nastane pri opredelitvi prve faze izgradnje, ki mora biti tehnološko in ekonomsko zaključena celota. Prva faza predstavlja v vsakem primeru zaradi izgradnje nove tovarne praktično na ledini velik finančni zalogaj za Podpeč in celo Hojo. Ravno zaradi tega je odločitev izredno zahtevna in bo previdnost še kako na mestu.

Obešalnik smo opredelili kot dolgoročno manj pespektivni artikel, ker je glede na vloženo delo pri dokaj izpopolnjeni tehnologiji in na uporabljene materiale s surovino nizko vrednoten izdelek.

Kakšno ceno so plačali zaposleni v Podpeči in delovna organizacija na račun obešalnikov v preteklosti nam je vsem dobro poznano. Zaradi deviznih potreb se je situacija za izvoznike bistveno spremenila in je tako postal obešalnik rentabilen predvsem zaradi zunanjih vplivov, ne pa boljše tehnologije in organizacije dela. Iz tega sledi, da smo v preteklosti izgubljali dohodek, oziroma se lahko vprašamo, koliko časa bo sedanja izvozna stimulacija še trajala (verjetno glede na devizne potrebe še dolgo) in predvsem s kakšno stopnjo rentabilnosti poslujejo drugi predelovalci bukovega lesa. Eno je gotovo, da so se drugi proizvajalci iz bukovega lesa v času negativnega poslovanja Podpeči bolj razvijali in dosegajo tudi v tem času boljše izvozne rezultate, čeprav se otepajo z velikimi težavami zaradi preskrbe žaganega lesa, ker so očitno predimenzionirali zmogljivosti. Zato je še kako na mestu, da intenzivno razvijamo proizvodnjo zahtevnejših artiklov iz masivnega lesa od obešalnikov in enostavnega kolonialnega pohištva.

Proizvodnji obešalnikov bo treba vsekakor nuditi tehnološki in organizacijski razvoj, vendar ne za ceno intenzivnejšega razvoja zahtevnejših izdelkov višjega cenovnega razreda. Obešalnik mora dolgoročno postati dopolnilni proizvodni program v smislu zboljšanja izkoriščanja žaganega lesa. Naj zaključim razmišljanja z mislijo dr. Sočana iz študije o razvojni usmeritvi Slovenije: »Če Slovenija predvidene in kvalitativne razvojne preobrazbe ne bo mogla uresničiti (zaradi pomanjkanja finančnih sredstev za vlaganje v visoko kvalitetne razvojne programe in kadre ali zaradi razvojne politike, ki ne bi podpirala take usmeritve) in se v jugoslovanskem in mednarodnem gospodarstvu ne bo uveljavljala s proizvodnjami in storitvami, ki bi temeljile na kvalitetnem delu in znanju, potem bodo pač naši delavci morali za svoje preživetje opravljati tiste poklice in dela, ki nam jih bo odrejal razvitejši svet.«

MRAK CIRIL

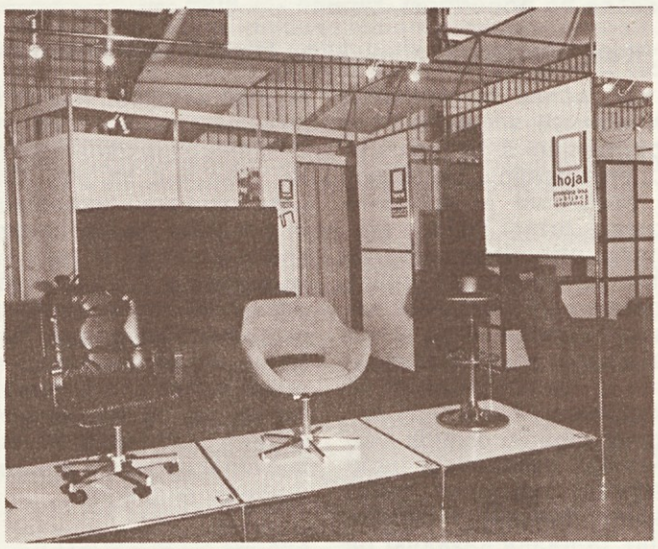

Testiranje tržišča z izdelki »Hoje« na letošnjem beograjskem sejmu pohištva

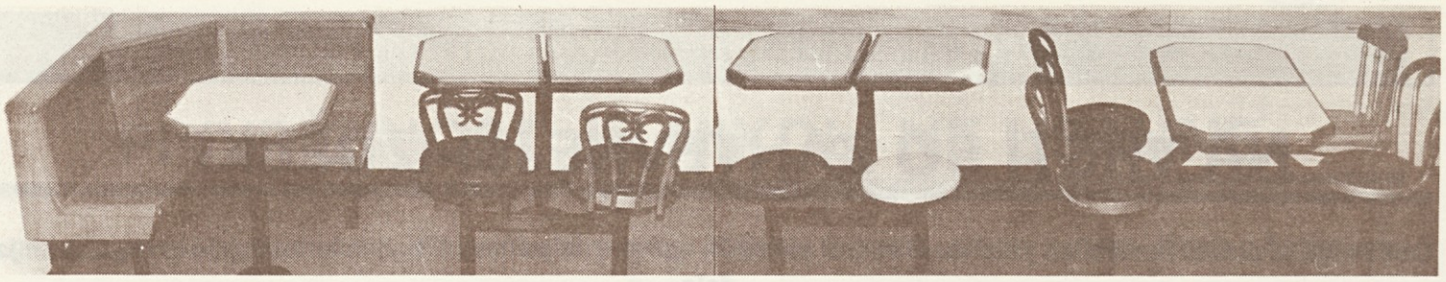

Naš proizvodni program v letu 1985

● PREDVIDEVANJA DOLGOROČNEGA RAZVOJA DELOVNE ORGANIZACIJE »HOJA«

IMAMO ŠE VELIKE MOŽNOSTI

Sedanjost in preteklost je potrebno poznati zaradi lažjega planiranja prihodnosti, čeprav s tem ne smemo biti preveč obremenjeni

Sedanji način življenja in današnje potrebe človeka poznamo. Kako bomo živeli in kakšne potrebe bomo imeli v prihodnje, čez daljšo dobo, to je sedaj vprašanje. S tem se srečujejo in intenzivno razmišljajo vsi načrtovalci prihodnosti oziroma futurologi. Kakšna bo prihodnost, zanima vse ljudi.

Kako načrtovati razvoj, ki bo čimbolj vsestransko zadovoljeval človeške potrebe.

Ko začneš razmišljati o prihodnosti, si nehote takoj obremenjen s sedanjostjo in preteklostjo. Sedanjost in preteklost je potrebno poznati zaradi lažjega planiranja prihodnosti, čeprav s tem ne smemo biti preveč obremenjeni. Nekateri kazalniki razvoja imajo trend naraščanja po različnih stopnjah v obliki premice ali eksponencialnih krivulj, naprimer gibanje obsega proizvodnje, drugi imajo trend padanja, naprimer realni osebni dohodki v zadnjih letih, določeni kazalniki pa nihajo v obliki sinusoide ali njej podobnim krivuljam kot naprimer konjuktura, gospodarska kriza... Za mnoge pojave še niti ne vemo in jih lahko slutimo ali tudi ne.

Dolgoročno planiramo vsak iz svojega področja, vsi skupaj pa delujemo interdisciplinarno oziroma naj bi v končnem bili plani vseh dejavnikov medsebojno usklajeni.

Lesarji smo tako zadolženi za zadovoljevanje človeških potreb v bivalnem in delovnem okolju. Kakšna bo oprema v kuhinjah, spalnicah, dnevnih sobah, na delovnem mestu, da se bo človek prihodnjega časa ob njej prijetno počutil. Drugi razmišljajo o razvoju drugih dejavnosti, o družbenoekonomski ureditvi v prihodnje in tretji kako zadovoljiti človeka s psihosociološkega stališča v prihodnjih družbah. Razvoj se ne sme ustaviti. Vse, kar mislimo, da je danes dobro, ne velja več za jutri. Dalj časa vztrajamo na osnovah in z mislijo, da so trajnega značaja, bolj boleče so spremembe, ki so na daljšo dobo neminovne. Zahtevno je predvidevati pojave, ki jih še ni, saj se marsikdaj ne odločimo za pravilne rešitve pri dovolj oprijemljivih stvareh, kot naprimer usklajevanje razvoja v eni gospodarski ekonomiji.

KAKŠNE SO MOŽNOSTI DOLGOROČNEGA RAZVOJA HOJE?

Doktor Lojze Sočan pravi v svoji razvojni usmeritvi Slovenije naslednje:

»Slovenija ima malo naravnih bogastev z izjemo lesa, vodne energije in geografske lege, razpolaga pa s kvalitetno delovno silo in z najosnovnejšimi raziskovalno razvojnimi in znanstvenimi kadri, ki so temelj za kvalitativno razvojno preobrazbo in prestrukturiranje gospodarstva:

Politika selektivne razvojne in izvozne usmeritve s poudarkom na procesu razvojnega dozorevanja slovenskega gospodarstva temelji na pospeševanju dveh temeljnih nosilcev razvoja: tehnologije in izvoza... In še naslednje predvidevanje:

Razvojno intenzivne proizvodnje in storitve imajo prednosti pred drugimi dejavnostmi v slovenskem gospodarstvu, ker:

- dosegajo nadpovprečno visoke stopnje rasti povpraševanja in rasti proizvodnje v mednarodnem gospodarstvu
- so energetsko in surovinsko nezahtevne
- imajo osnovo v domači kvalitetni delovni sili in najnujnejšem domačem znanju
- ustvarjajo visok dohodek na zaposlenega
- se trajno vključujejo v širše jugoslovanske in svetovne tehnološke sisteme.

V navedenih predvidevanjih dolgoročnih usmeritev se najdemo lesarji in tudi Hoja. Tako lahko predvidevamo nadaljnji razvoj Hoje v določenem obsegu še vedno intenzivno, glede na naravno zaledje lesa in količino sedaj še nepredelanega žaganega lesa v finalne izdelke. Tako imamo še velike možnosti v uporabi manjkvalitetnega lesa iglavcev z uvajanjem lepljenja v vseh smereh in novih izdelkov iz tako zlepljenega lesa, kakor tudi pri predelavi bukovega lesa.

Pri tem ne smemo napraviti napake kot mnogi predelovalci bukovine, ki so intenzivno povečevali proizvodnjo finalnih izdelkov s sorazmerno veliko porabo lesa in to preko razpoložljivih količin iz svojega območja.

Uvajati bo potrebno zato zahtevnejše izdelke višjega cenovnega razreda v Podpeči to je izdelke, ki bodo zahtevali več vloženega dela na enoto porabljenega lesa, oziroma izdelke, ki jih bo možno prodajati po višjih cenah zaradi prijetne oblike in funkcionalne uporabnosti, kar že imamo v Polhovem Gradcu.

Na Ljubljanskem območju je razvita proizvodnja in trgovina spremljajočih materialov, ki jih potrebujemo pri proizvodnji naših izdelkov, kot naprimer: kemična industrija (barve, laki, lepila...), kovinska industrija (okovje, orodja...), trgovina itd.

Ta industrija se bo razvijala še naprej in zato v našem razvojnem programu repromateriali ne bi smeli predstavljati omejevalnih faktorjev pri razvoju naših izdelkov. Celo nasprotno lahko ravno uvedba novih materialov poveča funkcionalno uporabnost ali polepša estetski izgled.

Nadalje v pogledu možnosti pridobivanja kadra ne bi smelo biti vprašanje pri dobro zastavljenih proizvodnih programih. Naše proizvodne dejavnosti so locirane predvsem v obrobnih primestnih krajih, ki so predvideni v dolgoročnem planu razvoja Ljubljane za lokalne primestne centre. To pomeni, da se bodo ti kraji s pripadajočimi bližnjimi naselji intenzivneje razvijali in tako predstavljali zaledje delovne sile za naše perspekperspkektivne razvojne programe.

Lokacija skupnih služb v Ljubljani ima prednost v pogledu možnosti pridobivanja kadra vseh profilov in stopenj izobrazbe. Ta moment se mora odraziti v razvoju visoko kvalitetnih, funkcionalnih, tržno zanimivih, ekonomsko opravičenih in dinamičnih proizvodnih programih, ki bodo omogočali primerno stalno stopnjo rasti brez omejevalnih faktorjev pri proizvodnji in prodaji.

CIRIL MRAK

● SKRB ZA RAZVOJ IN NAPREDEK

KADROVSKA POLITIKA IN ZAPOSLOVANJE

Oblikovanje kadrovske politike, ki bo zagotavljala polno uveljavljanje človeka pri delu in v družbi nasploh, je pogoj za hitrejšo materialno rast družbe in razvoja socialističnih samoupravnih odnosov. V naši družbi so nosilci kadrovske politike delavci v združenem delu in je eno ključnih vprašanj nadaljnjega razvoja samoupravljanja, odločanje delavcev na področju kadrovske politike. Pri izvajanju kadrovske politike nam mora biti vedno prisotno znano geslo, da »kadri rešujejo vse« to pa pomeni — skrb za kadre, za njihov razvoj, za pogoje njihovega dela in življenja. Kadrovska politika je celota ukrepov, navodil, predpisov, načrtov in postopkov, ki se nanašajo na zaposlene delavce in na delavce, ki se žele zaposliti. Tako kadrovska politika služi cilju, da se pridobe, razvijajo in izpopolnjujejo kadri, ki so potrebni za realizacijo ciljev TOZD oz. DO, ter da ti kadri čim uspešneje opravijo naloge za katere so zadolženi.

Cilji kadrovske politike so predvsem naslednji:
- pridobiti zadostno število sposobnih delavcev,
- omogočiti vsakomur, da razvija v maksimalni meri svoje zmožnosti pri delu,
- permanentno izobraževanje,
- ustrezno uporabiti razpoložljive kvalitete vseh kadrov,
- zagotoviti varnost pri delu,
- izvesti oblikovanje osebnih dohodkov po delovnih rezultatih in da napredujejo uspešni delavci,
- nuditi zadostne informacije za čim boljše sodelovanje in medsebojno dogovarjanje pri delu.

S sprejemom in realizacijo družbeno dogovorjene kadrovske politike in z opravljanjem raznih strokovnih kadrovskih postopkov, v bistvu sprejemamo določene vrste odločitev, ki jih delimo na
- splošne (načelne, sistemske) odločitve, in se nanašajo na sprejem načel kadrovske politike,
- planske odločitve, ki se nanašajo na daljšo dobo ali večje področje dela,
- konkretne odločitve, ki se nanašajo na posamezno delovno nalogo ali osebo glede sprejema, napredovanja in podobno.

HOJA je že v preteklosti vodila kadrovsko politiko zadovoljivo, saj so rezultati pravilne usmerjenosti tudi na tem področju lahko trdimo zadovoljivi.

Kadrovski postopki so bili vodeni v cilju zagotavljanja zadostnega števila ustreznega kadra za nemoten potek proizvodnje in tehnološkega razvoja.

Spremljanje kadrov je ena bistvena sestavina dobre kadrovske politike in le to se nam je v mnogih primerih najbolj obrestovalo. Le z doslednim spremljanjem kadrov lahko dosežemo realizacijo načela »pravega človeka na pravo mesto«.

Da pa so bili ti rezultati doseženi je bilo potrebno poleg strokovnega dela s kadri vložiti tudi precejšnja sredstva, tako za izobraževanje ob delu in iz dela, kot za štipendiranje. Zagotavljanje lastnega kadra je prav gotovo v dobro planirani štipendijski politiki, saj za prihodnja tri leta lahko pričakujemo le manjše probleme z iskanjem novih delavcev, saj bodo zaključili šolanje štipendisti v glavnem za proizvodne poklice.

Tako bo šolanje zaključilo v letu:

1985 7 štipendistov
1986 22 štipendistov
1987 8 štipendistov

Za šolsko leto 1984/85 je HOJA razpisala skupno 46 štipendij, vendar jih je uspela podeliti le 20. Ta podatek je pravzaprav zaskrbljujoč saj ugotavljamo, da ni zanimanja predvsem za poklica tesar in žagar. To nam nakazujejo izkušnje že preteklih let, ko ugotavljamo, da se za ta dva poklica ne prijavi niti en kandidat.

Kljub temu, da je HOJA ena izmed prvih delovnih organizacij, ki je pričela z uvajanjem odprtih dni za učence osnovnih šol, da so bili ti dnevi vedno dobro pripravljeni, kar kažejo tudi pisne zahvale posameznih skupin učencev in njihovih učiteljev spremljevalcev, za te poklice ni bilo odziva.

Zato smo prosili za pomoč strokovno službo Skupnosti za zaposlovanje. Tako bomo v prihodnjem letu organizirali skupino kandidatov za izobraževanje na Zveznem centru za izobraževanje gradbenih instruktorjev v Ljubljani. Pogoj za sprejem v delovno razmerje bo uspešno opravljen izpit za priučene tesarje.

V to skupino bodo tudi vključeni delavci, ki so že v HOJI v delovnem razmerju. Vsi ti kandidati za izobraževanje bodo imeli po določeni dobi delovnih izkušenj možnost za nadaljnje izobraževanje za pridobitev kvalifikacije. Trenutno je to edina vidna in možna pot za pridobitev ustreznega kadra v teh, za nas deficitarnih poklicih.

Zavedati se moramo, da le nenehna skrb za izobraževanje, tako ob delu in iz dela nam je osnova za izboljšanje kadrovske strukture zaposlenih. Zato bo v prihodnje potrebno že osvojeno politiko izobraževanja nadaljevati in vložiti še več naporov, da bi se v izobraževanje vključilo več delavcev, saj se jih sedaj izobražuje ob delu le 15.

Ob vsem pa ne smemo prezreti pomembnosti pripravniške dobe. V dobro pripravljenem pripravniškem programu in spremljanju pripravnika, ko se usposablja za izvajanje delovnih nalog, ne sme biti to izključna skrb mentorja temveč vseh odgovornih in zadolženih za usposabljanje in izobraževanje.

Skozi pripravništvo naj bi se pripravnik resnično usposobil za samostojno opravljanje delovnih nalog tako, da bo osvojeno teoretično znanje pravilno uporabljal pri reševanju praktičnih problemov ob delu. HOJA je do danes zaposlila vse svoje štipendiste tako, da nikomur ni bilo potrebno iskati zaposlitve drugje, kar mora biti tudi v bodoče.

Končno pa naj podamo še nekaj podatkov o uresničevanju načrta zaposlovanja za leto 1984, planu za leto 1985 in za naslednje srednjeročno obdobje.

Za leto 1984 je bilo planiranih 842 delavcev, po oceni bo 31. 12. zaposlenih 836. Največje odstopanje od plana je ugotovljeno v TOZD Tesarstvo, saj bo od 105 planiranih delavcev zaposlenih le 98. Vzroki so bili že nakazani in se rešujejo.

Na TOZD Žaga Škofljica je plan presežen za 10 delavcev. Ta preseg je utemeljen, saj je TOZD uvedla tretjo izmeno.

Pri planiranju kadrov moramo upoštevati:
- sedanje stanje poslovanja in orientacijo poslovanja v bodoče
- analizo programa in tehnologije proizvodnje
- analizo strukture obstoječega kadra in
- določitev potrebnega števila in profila bodočih kadrov.

Ob upoštevanju gornjih kriterijev je predviden plan zaposlovanja v letu 1985 in predvidena stopnja rasti naslednjega srednjeročnega obdobja sledeča:

TOZD	1985 Število zaposlenih	1986—1990 Stopnja rasti zaposlovanja %
GALANTERIJA	175	5
POHIŠTVO	195	1
STAVBNO MIZARSTVO	190	1
ŽAGA ROB	29	1
ŽAGA ŠKOFLJICA	70	2
TESARSTVO	108	3
DSSS	92	-
HOJA	859	

Končni cilj planiranja kadrov je optimalna ustrezna zasedba kadrov na dela in naloge, ki so osnovni elementi plana kadrovskih potreb.

Martin Weisseisen

STRUKTURA ZAPOSLENIH DELAVCEV PO STOPNJAH STROKOVNE IZOBRAZBE

	Visoka VII	Višja VI	4-letna srednja in VKV V	3-letna srednja ali KV IV	Nižja I — III
Industrija in rudarstvo SR Slovenija 31. 1. 1983	2,0	2,3	13,4	25,9	56,4
Hoja 31. 12. 1983	1,5	1,4	14,0	23,7	59,4
Samo lesarski poklici zaposleni v lesni industriji Plan 2000	3,3	2,7	29,7	50,4	13,9

● ŽE PETNAJSTO PO VRSTI

SREČANJE NAŠIH JUBILANTOV

Na tradicionalni slovesnosti v Študentskem domu se je zbralo kar 121 naših jubilantov

Letos je bilo jubilejno 15. srečanje Hojinih jubilantov. Svečanost, ki je tako postala že tradicionalna je potekala v Študentskem domu. Vsakoletna prireditev, na letošnji je bilo 121 jubilantov, pomeni tudi barometer za ugotavljanje klime med zaposlenimi oziroma pot za povečanje trdnosti in homogenosti kolektiva. Sproščeno vzdušje, nasmejani obrazi in veselo razpoloženje so odraz nekega stanja. Ljudje so sprostitve še kako potrebni. Če pomislimo, koliko ur dnevno preživimo skupaj na delu in se ženemo za ustvarjanjem boljšega standarda je prav, da kdaj pa kdaj obesimo delo na »klin«. Upravičeno se vprašamo, zakaj tako hitimo in ali si nismo postali že tujci kljub temu, da preživimo skupaj v določeni odvisnosti, če odštejemo spanje, praktično polovico svojega življenja. Na srečanju, ki je potekalo lepo po predvidenem programu (govori, pevski zbor, podelitev nagrad, kosilo, sproščena zabava) so tlele nove ideje, kako povečati družbeno delovanje in zadovoljstvo vseh zaposlenih, zavedajoč se, da pomeni zadovoljstvo pot k enotnemu delovanju, uspehu in napredovanju celotnega kolektiva.

Med drugimi idejami sem si zabeležil potrebo po organiziranju »dneva Hoje«, na katerega bi povabili vse zaposlene v delovni organizaciji. »Hojin dan« naj bi bil v neposredni povezavi z nekim pomembnim dogodkom za Hojo v tistem letu. To bi lahko bila obletnica TOZD in delovne organizacije, otvoritev pomembnih objektov in drugo.

Naslednjo idejo, ki sem jo zabeležil s tega srečanja je želja po ustanovitvi Hojinega zabavnega ansambla. Pevce imamo, zakaj ne bi imeli še muzikantov. Talente pravijo imamo, potrebno jih je samo zbrati in bodo radi vzeli v roke svoje instrumente. Zakaj pa ne. Uredništvo časopisa Hoje se zato obvezuje, da organizira prvo srečanje kandidatov oziroma organizacijo do izbire njihovega vodje, ki bo prevzel strokovno in po znanju profesionalno vodenje.

Sicer sem pa prijetno srečanje izkoristil za pogovor z dvema jubilantoma.

● Ivanka Ulaga Mavec, TOZD Galanterija Podpeč

Rojena sem 1937. leta v devetčlanski družini. Bili so težki časi, posebno za številne družine. Kljub temu so spomini na otroška leta lepi in prijetni. Imam dva brata in štiri sestre. Vsi smo zrasli in smo še danes živi. Ustvarili smo si družine in živimo v sorazmerno majhnem krogu od rojstnega Preserja do Ljubljane.

Zaposlila sem se s sedemnajstimi leti 1954. leta. Vsa leta zvesto delam v Galanteriji Podpeč. Najprej sem delala v razžagovalnici na raznih delih. Potem v lakirnici, ki sem jo morala zaradi zdravja zapustiti. Temu je sledilo delo na bobnu in na montaži do 22. leta delovne dobe. Zadnjih osem let delam na brizgalni kabini. Lakiram Hopo pohištvo, razne ročaje, nalimke oziroma letvasti program kot se temu reče. Sedaj sem zadovoljna, ker opravljam stalno isto delo. To delo mi tudi odgovarja. Polnih štirinajst let sem delala samo v popoldanski izmeni zaradi varstva otrok.

Osebni dohodki so še kar zadovoljivi. Življenje si je pač potrebno prilagoditi. Drži, da je kupna moč v zadnjih nekaj letih precej padla. Mnogo manj lahko kupiš sedaj za mesečne prejemke kot pred nekaj leti. Upajmo, da bo temu padanju kmalu konec in bo njihova realna prednost zopet naraščala. Moj mož je zaposlen kot mizar v Obrtnem podjetju v Podpeči. Imava dva sinova stara 20 in 17 let. Mlajši bo mizar, torej smo kot družina zvesti lesni industriji in se bo zaposlil pri Obrtnem podjetju Podpeč, starejši pa je avtoelektrikar in dela v Avtomontaži. Z obema fantoma sem lahko zadovoljna.

Sicer nista vrhunska smučarja tako kot bratova hčerka oziroma moja nečakinja Alenka Mavec, ki je do lanskega leta vozila veleslalom v ženski državni reprezentanci. Mlajši kljub temu smuča in se udeležuje seveda manj pomembnih tekmovanj od svetovnega prvenstva.

Moj hobi je delo v službi in doma. Dela mi ne manjka. Ob prostem času rada pletem puloverje, jope in drugo. Pletla bi še več, če bi imela več časa. Glavna naloga mi je skrb za družino. Živimo pač lepo družinsko življenje v Kamniku pod Krimom.

● Martin Župan, TOZD Tesarstvo

V občini Ljubljana Vič Rudnik poznamo dva župana. Občinskega in Hojinega. Kako se počutite kot župan v Hoji in ker živite na Rudniku tudi kot prebivalec te občine.

Kar v redu, posebno takrat, kadar me nepoznani zamenjajo za občinskega moža. Sicer ne za dolgo, ampak je le prijetno biti v taki vlogi kot oseba in brez odgovornosti vsaj določen čas. Tudi zaključek pojasnjevanja, ki se konča s smehom je simpatičen. Veselo razpoloženje je, pravijo pol zdravja. K sreči je v življenju tako, da v vseh stvareh le ne morejo biti isti ljudje na vsakem vrhu. Pred mnogimi leti sem se odločil za poklic tesarja in tako vse življenje delam lesene strehe, ki predstavljajo pri vsakem objektu pomembno zaključno fazo na najvišjem nivoju. Pokritja objekta se vsi vesele. Investitorji še bolj, kljub temu, da plačujejo, kot mi tesarji, ki denar prejemamo za opravljeno delo. Mi moramo potem pač na drug objekt. Dejstvo pa je, da delamo na višini in če nimamo drugih priložnosti za gledanje z višjega, imamo to možnost vsaj pri delu. Ko bi le opravljeno delo bila edina merska enota za gledanje z višine na vseh nivojih.

Svoj poklic sem začel spoznavati v Obnovitveni zadrugi takoj po vojni. Potem sem bil v SGP Novo mesto in najdalj časa na Tesarstvu na Ižanski cesti.

Opravljal sem razna dela. Brez vsakega oklevanja smo prijeli za vsako delo. Nikomur ni prišlo na misel, da bi delo odklonil. Predpostavljene smo spoštovali. Imeli so avtoriteto.

Včasih je bil večji red in disciplina. Poznali smo reden začetek dela. Malica je bila časovno omejena. Točno smo vedeli, kdaj se šiht konča in smo se tega držali.

Danes je precej drugače. Medsebojni odnosi so na povsem drugačnem nivoju. Prav je, da gremo naprej, da postajamo bolj humani in napredni. Samo te usmeritve je potrebno podpreti ne samo z željami, ampak tudi in predvsem z delom.

Pripravljam se za pokoj. Imam 60 let in mislim, da je sedaj pravi čas. V pokoju mi ne bo dolgčas. Doma imamo poleg hiše vrt in tudi streh ne bo zmanjkalo.

Ima dva sinova in dva vnuka. Živimo vsi v eni hiši, vendar vsak v svojem gospodinjstvu. Hiša je dovolj velika za vse. Tako je najlepše, saj so lahko obiski pogosti in brez težav.

Tako smo spoznali družini dveh dolgoletnih sodelavcev Hoje. V imenu uredništva se jima zahvaljujem za pogovor in želim še veliko sreče in zadovoljstva v življenju.

CIRIL MRAK

DELOVNI JUBILANTI »HOJE« V LETU 1984

35 let zvestobe naši delovni organizaciji

●Dosegli 35 let

1. BERNARD MARIJA
2. BERGANT FRANC
3. GERMEK ALBINA
4. JEREB IVANKA
5. KOPRIVEC ALOJZ
6. MAKOVEC ANTONIJA
7. MAVSAR MILAN
8. MALOVRH ALOJZ
9. PETERNEL CIRIL
10. PETELIN MARIJA
11. PETELIN ANTON
12. PODRŽAJ STANISLAV
13. STRITTHOF RUDOLF
14. ŠVIGELJ ALOJZ
15. ULAGA VIDA
16. ZAJC IVAN
17. ŽUPAN MARTIN

●Dosegli 30 let

1. ČUDEN ANA

Martin Župan

2. FAJDIGA CILA
3. GANTAR ALOJZ
4. GRM ANTON
5. JURČEK MARIJA
6. KOPRIVEC ANA
7. KRŽIČ LJUDMILA
8. KOREN ANTON
9. KOPRIVEC ANTONIJA
10. LOVREC JOŽE
11. LABERNIK IGNAC
12. NOVAK MARIJA
13. PETELIN MARJETA
14. PERME IVANKA
15. PEČEK VINCENC
16. SELIMOVIČ IBRAHIM
17. SLAVIČ BOGOMILA
18. ŠUŠTARŠIČ MARJAN
19. ULAGA IVANKA
20. URBANČIČ FRANC
21. ZAKRAJŠEK BERNARDA
22. ŽAKELJ ANGELA

●Dosegli 25 let

1. ALIČ PAVLA
2. ANZELJC JOŽEFA
3. GORŠE MARIJA
4. GRBEC IVANA
5. JAPELJ ANTON
6. KOPRIVEC ANA
7. KOZJEK FRANČIŠKA
8. KOGOVŠEK FRANCKA
9. LAPIČ FRANJO
10. MEGLEN IGNAC
11. NAJGER VLADO
12. NARTNIK IVANA
13. NAGODE JOŽEFA
14. OŠAP ILIJA
15. PERME LUDVIK
16. PEKLAJ ALOJZ
17. RUPERT ANGELA
18. SMUK RUDOLF
19. SELAN BORIS
20. SUHADOLNIK ANGELA
21. ŠKOF JERNEJ
22. ŠTANGAR JOŽE
23. VUČKOVIČ BOGOMILA
24. ZAJC MARIJA
25. ŽIBERT ALOJZ
26. ZALOŽNIK PAVLA

●Dosegli 20 let

1. BEČIČ ĐEMILA
2. BONČAR JOŽE
3. BRANDSTÄTTER STANE
4. BEDEN IVAN
5. GRADIŠAR ALOJZ
6. IŽANEC VIDA
7. JAN MARTIN
8. JEROVŠEK JANEZ
9. JERŠIN JANEZ
10. KAVČNIK RAFAELA
11. KOŽUH ANDREJ
12. LEŠNJAK ANTON
13. MESAR STANE
14. OVEN JANEZ
15. PERIČ MILAN

Ivanka Ulaga

16. PURKAT IVAN
17. PONIKVAR MILAN
18. RIFELJ JOŽE
19. ROGELJ ANGELA
20. TEHOVNIK ANTON
21. TRNOVEC MATEVŽ
22. VIDOVIČ DAMJAN
23. VRHOVEC ZDRAVKO

●Dosegli 15 let

1. GRADIŠAR TATJANA
2. KOZEKJ TONČKA
3. LENIČ MARKO
4. MALOVRH JERNEJ
5. MILER ANTON
6. OBLAK MARIJA
7. PLESTENJAK FRANC
8. PORENTA FRANC
9. SVETE VLADIMIR
10. ŠUŠA MIRKO
11. TROBEC MATEVŽ
12. ZABUKOVEC JOŽE

● Dosegli 10 let

1. CANKAR SREČKO
2. CINDRIČ NIKOLA
3. ČOPIČ DRAGO
4. GOLUB STANISLAV
5. HRVAČANIN DRAŠKO
6. KOMAR DARJA
7. KUŠAR VINKO
8. LENIČ JANEZ
9. MAROLT BOGOMIRA
10. OBLAK JANKA
11. OMERČIČ MUJO
12. PETERLIN NEVENKA
13. POZDEROVIČ KADRO
14. PAVLINEC MILAN
15. PETELIN IGOR
16. REKIČ ZLATKA
17. ROŽNIK MARIJA
18. STANIŠIČ STANKA
19. SOPAJ HAZIR
20. ŠAJFAR SLAVKO
21. TAPAI JANOŠ

KROŽKI ZA BOLJŠO PROIZVODNJO

Še iz časov, ko smo hodili v osnovno šolo poznamo krožke, njihov namen in smisel. Tudi danes lahko slišimo od svojih otrok, ko nam povedo, danes popoldan imam dramski ali pa kak drug krožek. Zgodi se, da ta krožek postane izgovor za popoldanski potep. In kako je potem, ne bi razglabljal, ker namen pričujočega članka niso krožki v šoli temveč v proizvodnji. Mogoče se smešno sliši, lahko pa da ste o krožkih za izboljšanje proizvodnje že kdaj slišali, kakorkoli že, v naslednjih nekaj vrsticah bi jih rad predstavil. Ne samo predstavitev, tudi o možnostih za njih vključevanje v našo DO bo potekalo razmišljanje.

V svetu so se pojavili najprej na Japonskem kot krožki kontrole kakovosti oziroma krožki za povečevanje kakovosti proizvodnje in sicer že leta 1962 in v ZDA čez nekako 11 let — leta 1973. Na Japonskem danes praktično ni več firme , ki ne bi imela krožkov za povečevanje kakovosti proizvodnje. In kako je s krožki za izboljšanje proizvodnje, kakor smo jih mi poimenovali pri nas? V več DO imajo ti krožki že svoje mesto in kar je za nas najbolj važno, zelo dobro so se obnesli prav v lesni industriji. Naštejemo nekaj teh DO: Inles Ribnica, LIK Kočevje, Tomos Koper, Iskra.

Ti krožki tudi pri nas že z uspehom rešujejo proizvodne probleme in kot taki tudi pripomorejo k širjenju množične inventivne dejavnosti.

Kaj so torej krožki za izboljšanje proizvodnje in kako delujejo?

Delavci, ki običajno delajo v istem oddelku se povežejo v krožek za izboljšanje proizvodnje. Tako sodelujejo kot skupina, ki skuša reševati probleme pri boljšemu izkoristku delovnega časa, materiala, delovnih sredstev, boljši kakovosti izdelkov, boljši organizaciji dela, varnejših pogojih za delo in podobno. Skupina, ki jo imenujejo krožek, šteje od 5 — 12 članov, rešuje tako probleme, ki so ji najbližji in se običajno tičejo njihovega neposrednega dela. Do rešitve jim pomaga posebna metoda za reševanje problemov. Delavci, ki so povezani v krožek, sodelujejo na sestankih. Tako pride do izraza ustvarjalnost vsakega delavca. Sestanki so 2 — 4 krat na mesec. Dolžina trajanja je od pol ure do ene ure. Sestanki so lahko med delovnim časom ali pa po delovnem času, odvisno od dogovora in jih vodi vodja krožka. Vodjo krožka izberejo člani krožka in se mora izobraziti za to delo na posebnem seminarju. Ta mora imeti poseben smisel za delo z ljudmi in sposobnosti za sistematično reševanje problemov ter uživati zaupanje med delavci. Za to delo se mora odločiti sam.

Krožek rešuje probleme na sistematičen način. Metode dela, ki to omogočajo so znane in se jih člani krožka ob reševanju problema zelo hitro naučijo. Najbolj znane uporabljene in tudi enostavne metode so: **metoda zbiranja zamisli,** ki pride v krožku največ do izraza pri ugotavljanju problema, ki ga bomo reševali in pri iskanju rešitev,

metode zbiranja podatkov, ki nam pomagajo pri pojasnjevanju problemov, za izbor in utemeljevanje rešitev,

metode urejanja in prikazovanja podatkov pomagajo nazorno prikazati bistvo problema,

metode spoznavanja vzrokov in posledic, ki pomagajo pri iskanju in izboru najustreznejših rešitev.

Krožek pride tako na sistematičen način do rešitve problema, ki ga je sam izbral. Razumljivo je, da krožek ne more reševati problemov katerih reševanje pogojuje velika denarna sredstva.

Toda koliko je takih malih problemov v proizvodnji, ki jih največkrat niti ne vidimo in hodimo mimo njih. Z metodo zbiranja zamisli pa jih odkrijemo in tudi potem na sistematičen način rešimo. Teh problemov v proizvodnji nikdar ne zmanjka. Njihove rešitve pa na kraju lahko veliko doprinesejo k uspešnosti poslovanja, s tem pa tudi boljši osebni dohodek.

Kaj moramo torej storiti v naši DO, da bi uvedli prve krožke za izboljšanje proizvodnje?

Najprej bo verjetno potrebna seznanitev širšega kroga vodstva. Nato naj bi sledil predlog delavcem ali se odločijo za to metodo dela ali ne. Koordinacijski odbor bo tisti, ki bo skrbel za pospeševanje krožkov. S tem, ko se bomo odločili za to metodo reševanja problemov, moramo zagotoviti tudi vse pogoje za delovanje krožkov. Za to pa niso dovolj samo pogoji kot so naprimer: prostor za sestajanje, oziroma delovanje krožka in aktivna podpora vseh vodilnih delavcev, temveč mora v nas samih dozoreti, da je v proizvodnji toliko problemov, kolikor jih vidimo in da je njih reševanje stvar nas vseh. Ko smo dosegli to, je vse nadaljnje delo lažje in uspešnejše.

Zdaj, ko vemo kako delujejo krožki za izboljšanje proizvodnje se skušajmo še opredeliti v katerih TOZD v naši DO bi jih bilo možno najprej uvesti. Na prvo mesto bi dal Galanterijo Podpeč in Stavbno mizarstvo. Hoja je lokacijsko preveč razdrobljena, da bi bili v stanju istočasno v vseh TOZD uvesti krožke za izboljšanje proizvodnje kot metodo za reševanje problemov.

S krožki za izboljšanje proizvodnje ne rešujemo velikih problemov, temveč samo manjših. Za uspešno delovanje krožkov je pomembno tudi to, da se predlagane rešitve uvede. S tem dobi krožek veselje do dela in večji delovni elan. V kolikor bi se krožek pričel ukvarjati s problemom, ki ga ne bi mogel rešiti ali pa so za reševanje tega problema potrebna večja denarna sredstva, ki pa jih nimamo na razpolago, lahko krožku vzame voljo do dela in kaj lahko se zgodi, da krožek razpade. Zato bomo morali biti pri ustanavljanju krožkov zelo pazljivi v kakšni sredini jih bomo organizirali, kakšne vodje bomo izbrali in seveda v kakšne probleme bomo zagrizli.

Na začetku je skoraj nujno, da pričnemo reševati lažje probleme. Ko se nam posreči metodološko rešiti en problem, je nadaljevanje veliko lažje in tudi ustanavljanje novih krožkov poteka bolj zaupljivo.

Krožki za izboljšanje proizvodnje so ena izmed metod, kjer skušamo aktivirati miselno ustvarjalnost vsakega delavca. S tem, ko nihče ni v podrejenem položaju je vsak bolj sproščen in ideje, ki prihajajo na dan, pa čeprav so na prvi pogled malce smešne lahko doprinesejo k rešitvi problema. Aktivno in enakopravno sodelovanje je najkrajša pot do cilja, ki smo si ga zastavili in si ga želimo doseči. ANDREJ KOS

● **IZ KONCEPTA DOLGOROČNEGA RAZVOJA**

NEKAJ MISLI

Avtor Emil Pintar:

— *V Sloveniji bi lahko prešli na 7 urni ali celo 6 urni delavnik ob naslednjih pogojih: da povečamo čas uporabe opreme, da se odpre proces samoizobraževanja, ko bi ljudje tudi v prostem času opravljali družbeno pozitivne funkcije in da bi dejansko nagrajevali po realnih rezultatih, ne pa po količini delovnega časa.*

— *Za vsak voljeni položaj bi morali predlagati kandidate in nasprotne kandidate. Ti bi morali pred tem predstaviti svoje programe na ravneh od krajevne skupnosti, do najvišjih družbenih in državnih organov. Za tem bi morali voliti programe, ne pa imen. Tako bomo ustvarili poglobljeno demokratizacijo družbe v celoti.*

— *V obdobju 70. in 80. let je približno 70.000 Slovencev odšlo na delo v tujino. Njihova povprečna izobrazba je bila okrog 10 let in pol. Odliv je bil tako okrog 750 tisoč let šolske izobrazbe. Hkrati smo v Sloveniji odprli 200 tisoč delovnih mest in v tem času zaposlili okoli 150 tisoč delavcev iz drugih republik s povprečno izobrazbo 3 leta in pol. To pomeni, da so nam prinesli okrog 450 tisoč šolskih let, 300 tisoč let pa je neto izguba v tem desetletju. Ta količina ni tako odločilna, ker pri nas niti obstoječega znanja praktično ne znamo izkoristiti, je pa potencialno katastrofa za uravnotežen razvoj v prihodnje.*

(Po Naših razgledih)

O MORALI

Morala je zavest o človekovih dolžnostih in odgovornostih.

Moralna vrednost ali kvaliteta nekega življenja je najvišja vrednost.

Moralna načela so brezpogojna. Človek je brezpogojno dolžan biti moralen.

Ni človek tisti, ki meri in ocenjuje moralo, ampak morala meri in ocenjuje človeka.

Načelo ugodja ni moralno načelo. Prav tako ne načelo gmotne koristi, poslovne ali družbene uspešnosti, kariere.

Moralen v polnem pomenu besede postane človek takrat, ko se zave, da je biti moralen njegova najvišja dolžnost, da je moralno življenje najvišja vrednota in da moralno slabih dejanj ne sme storiti niti za ceno svojega življenja, saj je življenje manjša vrednota kot moralnost.

POKLICI V LESARSTVU

Primerjava stopenj izobrazbe med dosedanjim in usmerjenim izobraževanjem.

Stopnja:	Dosedanji nazivi poklicev	Naziv poklicev po usmerjenem izobraževanju
I.	Nekvalificirani delavec Polkvalificirani delavec Izobraževanje preko tečajev za PK v DO ali preko šolske ustanove	Priučeni lesar Izobraževanje v DO ali na željo preko šolske ustanove
II.	Kvalificirani delavci ozki profil — izobraževanje po skrajšanem programu	Obdelovalec lesa Izobraževanje v šolski ustanovi po skrajšanem programu od 1,5 do 2 leti
III.	Kvalificirani delavci Dvoletna šola (strojni, stavbni mizar)	Lesar Srednji program v trajanju dveh let
IV.	Kvalificirani delavci, dvoletna administrativna in vse triletne poklicne šole	Lesar širokega profila ali lesar tapetnik srednji program v trajanju treh let
V.	Štiriletna srednja tehniška šola, visoka kvalifikacija in delovodska šola	Lesarski tehnik Srednji program štiri leta
VI.	Višja izobrazba Inženir lesarstva dve leti	Višja izobrazba Inženir lesarstva dve leti
VII/I	Visoka iziobrazba dipl. ing. lesarstva štiri leta	Visoka izobrazba dipl. ing. lesarstva štiri leta
VII/II.	Magister lesarskih znanosti — dve leti	Magister lesarskih znanosti — dve leti
VIII.	Doktor znanosti doktorska disertacija	Doktor lesarskih znanosti doktorska disertacija

Poklici drugih tehničnih ved imajo enake stopnje, samo z nazivi poklicev svoje stroke.

Sedežna garnitura PR je pomemben proizvod današnjega tapetništva

● **UMRL JE**

NIKOLA OBROVAC

V oktobru smo pospremili na zadnjo pot še ne 50-letnega delavca TOZD Stavbno mizarstvo Nikola Obrovca.

Njegovo življenjsko pot je pretrgala zahrbtna bolezen, ko se je vrnil z dopusta s svojega rojstnega kraja. Za vse sodelavce, ki smo ga dobro poznali je bila to nepričakovana izguba človeka, katera nas je globoko presunila.

Njegovi starejši sodelavci se še spominjajo dneva, ko se je pred več kot 18 leti zaposlil v podjetju Hrast, ki se je kasneje priključilo Hoji. Vestno je izpolnjeval naloge, katere so mu bile zaupane. S svojim pristopom do dela, kakor tudi odnosom do svojih sodelavcev si je pridobil med nami velik ugled. Sodeloval je tudi v samoupravnih organih in družbeno političnih organizacijah.

Ostal bo med nami svetel zgled dobrega delavca in tovariša.

OBVESTILO

Obveščamo vse kandidate, ki želijo popestriti zabavni utrip v Hoji, da želimo ustanoviti ansambel narodno zabavne glasbe pod nazivom Ansambel Hoja oziroma nekaj podobnega v zvezi s Hojo.

Prosimo vse interesente, da se javijo na uredništvo glasila Hoja, ki bo sklicatelj ustanovnega sestanka.

Prosimo prijave!

Uredništvo Hoje

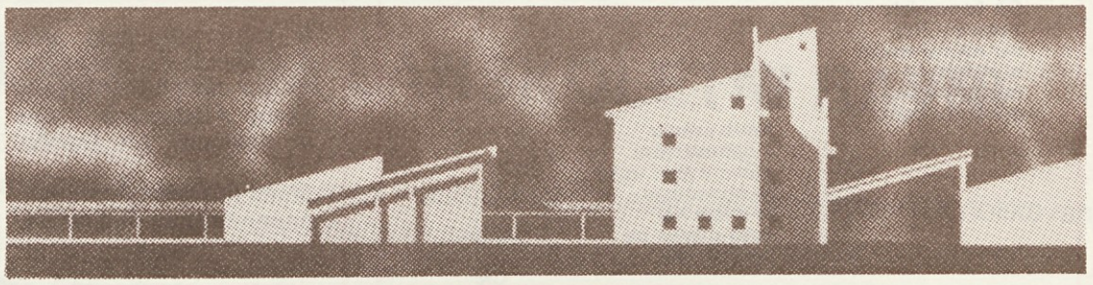

LESARJI IMAMO SVOJ RAZISKOVALNI INSTITUT

Dne 22. 11. 1984 je bila svečana otvoritev Raziskovalnega instituta za lesarstvo, ki predstavlja prvo fazo izgradnje visokošolske TOZD za lesarstvo. Lokacija je izredno lepa, saj smo dobili prostor v mirnem delu Rožne doline v neposredni bližini gozdarske fakultete pod Večno potjo. Skupna tlorisna površina sedaj zgrajenega zaklonišča in raziskovalnega instituta znaša 1319 m². Raziskovalni objekt je zgrajen v montažni nosilni konstrukciji tako, da so postavljeni le betonski stebrički, ki nosijo lepljeno strešno konstrukcijo. To je izdelek DO Hoja TOZD Tesarstvo skupaj z lesnimi stropnimi opaži. Vse stene razen vogalnih so v leseni izvedbi, prav tako tudi fasadni elementi z lesenimi okni, ki so vgrajeni v skeletni betonski konstrukciji.

Prostor je namenjen predvsem laboratorijem in predavalnicam, manjši del pa je predviden za kabinete in pisarne.

Vrednost celotne naložbe je znašala 84,9 milijona din.

C. M.

Orwellovo je leto
zdaj minilo,
veliko se napovedi
njegovih
ni zgodilo.

Sreča
za ves človeški življenj
bila ja ta,
da se v prognozah
tudi včasih
kiksne kar se da.
Ljudje si
vedno bolj želimo
napovedi veselih
posebno tisti,
ki so že
v letih zrelih.

Sedaj stopili so odspred
teoretiki ekonomskih
in socialnih ved.
Skupaj so ugotovili,
da so
v samoupravljanju
zastoji spet.

Tehnologija in organizacija
sta v gospodarstvu stara,
ker vanj vloženega
je blo
premalo gnara.

KRONIKA LETA 1984

Na svetovnem trgu
teče vedno bolj
prodaja
kot da gre
za našga znanja
razprodaja.

Delež izvoza
v prihodku Hoje
lepo se veča,
kar zasluga
dobrega je znanja
ne pa sreča.

Prodali smo v
izvoz obešalnikov
že na milijone.
Kmal ne bo
na svet obleke,
ki ne visele bi
na izdelkih
podpeške stroke.

Zaljubljeni so nekateri
v obešalnike preveč
saj delati bi znali
tudi kakšno
drugo reč.
Veliki so uspehi
pri prodaji našega pohištva
saj to je vendar
delo strokovnjakov
s Polhovga Gradišča.

.Ob koncu leta se
zabave v Hoji
kar naprej vrstijo,
ni važno, če
nas po zabavi
glave tud bolijo.

Kljub vsemu
z optimizmom
zrimo v lepo našo
to bodočnost
in v tem naj
naša glavna bo
navzočnost.

Cic

● **AVGUSTA LETOS**

VZPON NA TRIGLAV

Šest navdušenih »hribolazcev« se nas je iz tehničnega sektorja v mesecu avgustu odločilo osvojiti Triglav.

Iz Ljubljane smo zarana z avtobusom krenili do Aljaževega doma v Vratih, kamor smo prispeli okoli 10. ure. Po kratki pripravi smo oprtali nahrbtnike in krenili po poti čez Prag.

Triglavsko severno steno, ki se je v lepem vremenu bočila nad nami, smo kmalu pustili za sabo. Kajti počitek pri studencu nam je vlil novih moči za preostali del poti do doma na Kredarici, kjer smo tudi prenočili. Do večera nam je preostalo še dovolj časa tako, da smo se lahko iz ploščadi razgledali še po sosednjih okoliških vrhovih triglavskega pogorja. Trem iz naše skupine je bil to prvi vzpon v zlatorogovo kraljestvo. Prvič jim je bil Triglav v tako neposredni bližini.

Naslednji dan smo okrog 7. ure osvojili vrh. Razgled je motila megla, ki se je nekajkrat pripodila po strminah. Vendar nam to ni jemalo dobre volje. Uspešno smo opravili krst treh novih članov ljubiteljev gora, tako kot se v takem primeru spodobi. Z vrvjo namreč.

S fotografiranjem smo dogodek ovekovečili, nato pa zmanjšali gnečo okrog Aljaževega stolpa in sestopili pri Doliču.

Sledil je kratek postanek, nakar smo se čez Hribarice spustili v dolino sedmerih jezer. Čudoviti visokogorski pejsaž, posejan z ledeniškimi jezeri in obrasel z edinstvenim gorskim rastlinstvom nam je ob zares lepem vremenu nudil nepozabno doživetje. Spotoma smo se nekajkrat ustavili in si skušali vtisniti v spomin vse te lepote. Pri zadnjem imenovanem Črnem jezeru smo se največ za leto dni poslovili od triglavskega pogorja.

Pred kočo na Sedmerih jezerih

Navdušeni smo sklenili, da bomo v naslednjem letu s planinarjenjem nadaljevali.

FRANC KOLENC

hoja

glasilo delovne organizacije »hoja« ljubljana

"HOJA", glasilo kolektiva HOJA — predelava lesa, Ljubljana, Langusova 8 — odgovorni urednik: Ciril Mrak — uredniški odbor: Peter Hafner, Slavko Zgonc, Ciril Mrak, dipl. ing., Albin Metež, dipl. ing., Bojan Černjavič, Anton Gabrovšek, Silvo Zupan — naklada 1200 izvodov — oproščeno prometnega davka po sklepu pristojnega organa št. 421-1/72 — stavljenje teksta Ljubljanski dnevnik, IBM — tisk: " Tiskarna Novo mesto